

**NUORTEN INNOSTAMINEN METSÄALALLE
METSÄTAITOKILPAILUJEN AVULLA**

Heli Hongisto

Opinnäytetyö
Luonnonvara- ja ympäristöala
Metsätalouden koulutusohjelma
Metsätalousinsinööri (AMK)

2018

Luonnonvara- ja ympäristöala
Metsätalouden koulutusohjelma
Metsätalousinsinööri (AMK)

Tekijä	Heli Hongisto	Vuosi	2018
Ohjaaja(t)	Pekka Pennanen		
Toimeksiantaja	Metsänhoitoyhdistys Siikalakeus ry		
Työn nimi	Nuorten innostaminen metsäalalle metsätaitokilpailujen avulla		
Sivu- ja liitesivumäärä	63 + 10		

Opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää käytännönläheinen toimintamalli, jonka pitkän aikavälin tavoitteena on nuorten innostaminen metsäalalle. Lähtötavoitteena on innostaa nuoret osallistumaan metsätaitokilpailuihin. Tehtävänä oli myös kertoa nuorille metsäalan koulutusmahdollisuuksista ja selvittää, minkä verran he tiesivät niistä aiemmin. Työn tilaajana oli Metsänhoitoyhdistys Siikalakeus ry ja työhön osallistuneet nuoret olivat Eräpartiolippukunta Limingan Niittykärpistä.

Opinnäytetyö toteutettiin toiminnallisena. Käytännön osuudessa järjestin kolmelle eri-ikäiselle nuorisoryhmälle metsätaitokurssit ja -kilpailun. Työhön osallistui kolme ikäluokkaa: 10 – 12-vuotiaat seikkailijat, 12 – 15-vuotiaat tarpojat sekä 15 – 17-vuotiaat samoajat. Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksella ja havainnoinnalla. Kyselytutkimuksen avulla selvitin, mikä ikäluokka on sopivin kohderyhmä metsätaitoilun opettamiseen jatkossa. Tämän tiedon avulla toimintamallia voidaan tulevaisuudessa monistaa myös muiden metsänhoitoyhdistysten tai metsäalan organisaatioiden käyttöön.

Tuloksena voidaan todeta, että metsätaitoilun opettaminen kannattaa jatkossa kohdentaa seikkailijoiden ikäluokkaan. Heidän ikäluokastaan oli ylivoimaisesti eniten osallistujia ja palaute oli positiivista. Työn aihe oli ajankohtainen ja tarpeellinen. Metsätaitokurssi ja -kilpailut olivat hyviä käytännönläheisiä keinoja nuorten metsätietämyksen edistämiseksi. Nuoret pitivät metsätaitoilusta ja osallistuisivat vastaaviin tapahtumiin mielellään jatkossakin. Metsätaitokilpailuihin on tärkeää saada lisää nuoria osallistujia kilpailujen jatkuvuudenkin kannalta. Innostuksen ylläpitämiseksi nuorille tulee järjestää metsätaitoilua tulevaisuudessakin.

Avainsanat metsäalan koulutus, metsätaitokilpailu, nuorten metsätietämys

School of Forestry and
Rural Industries
Forestry Degree Programme
Forestry engineer

Author	Heli Hongisto	Year	2018
Supervisor	Pekka Pennanen		
Commissioned by	Forest Management Association of Siikalakeus		
Subject of thesis	Inspiring the Youth to Forestry Studies via Competition of Forestry Skills		
Number of pages	63 + 10		

The aim of this thesis was to create a practical model which can be used by Forest management associations or other forestry organizations. The practical model had long-term and short-term goals. The long-term goal was to inspire and encourage the youth to forestry studies and later into the field of forestry. The short-term goal was to inspire youth to participate the competition of forestry skills. The thesis was commissioned by the Forest Management Association of Siikalakeus. The project was carried out together with the youth from Scouts of Liminka.

The thesis was a practical study. The practical part was to organize forestry skill courses and a competition of forestry skills for the youth. There were three groups of the youth participating in the project: 10 – 12, 12 – 15 and 15 – 17 -year-old scouts. The research was carried out by surveying and observations. The aim of the surveys was to find out which age group is the most convenient target group to teach forestry skills in the future.

The subject of this thesis was topical and useful. Forestry courses and a competition of forestry skills were innovative ways to encourage the youth to the field of forestry. Scouts seemed to enjoy the activities and would like to participate in similar activities in the future as well. Nowadays there are not many young people participating in the competition of forestry skills organized for forest owners. It is important to get new young participants to ensure the continuity of the competitions.

The result of this thesis was that 10 – 12-year-olds are the most convenient age group to teach forestry skills. There were more participants from this age group compared to other groups and their feedback was positive. In the future it is important to organize forestry courses and competitions for the youth to keep them as active participants.

Key words competition of forestry skills, field of forestry, youth forestry education

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	7
2	METSÄTAITOKILPAILUT	9
2.1	Tausta	9
2.2	Uudistaminen	9
2.3	Osallistujat	10
3	TOIMINNALLISEN OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT	11
3.1	Lasten ja nuorten metsätietämys	11
3.2	Partiolaiset metsätaitoilun kohderyhmänä	12
3.3	Partion ikäkaudet	13
3.4	Tapahtuman järjestäminen	15
4	TOIMINNALLISEN OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN	16
4.1	Toiminnallisen opinnäytetyön määritelmä	16
4.2	Tutkimusaineisto ja tutkimusmenetelmä	17
4.3	Työprosessi	18
4.3.1	Metsätaitokurssi partiolaisille	18
4.3.2	Metsätaitokurssin sisältö	19
4.3.3	Metsätaitokilpailu partiolaisille	21
4.3.4	Metsätaitoradan tekeminen	23
4.3.5	Metsätaitoradan tehtäväjärjestys ja oikeat vastaukset	24
4.3.6	Medianäkyvyys	29
5	KYSELYTUTKIMUKSET	30
5.1	Metsätaitokurssit	30
5.1.1	Sanallinen palaute	31
5.1.2	Mielenkiintoisuus	32
5.1.3	Ymmärrettävyys ja hyödyllisyys	32
5.1.4	Vastaavuus odotuksiin ja osallistujien tyytyväisyys	34
5.1.5	Suosittelavuus	35
5.1.6	Kurssin pituus	36
5.1.7	Haastavuus	37
5.1.8	Metsäalan kiinnostavuus	38
5.1.9	Ohjaajien kokemukset	41

5.2	Metsätaitokilpailu	42
5.2.1	Sanallinen palaute	42
5.2.2	Mielenkiintoisuus ja uuden oppiminen	43
5.2.3	Tehtävien määrä ja ymmärrettävyys	44
5.2.4	Haastavuus	46
5.2.5	Vastaavuus odotuksiin	46
5.2.6	Uudelleen osallistuminen ja suositeltavuus	47
5.2.7	Kurssin hyödyllisyys kilpailua varten	48
5.2.8	Metsänomistus	49
5.2.9	Ohjaajien kokemukset	50
6	TOTEUTUKSEN ARVIOINTI	51
6.1	Kilpailutulokset	51
6.2	Prosessin arviointi	52
6.3	Kyselytutkimus	53
6.4	Oman oppimisen arviointi	54
6.5	Tutkimuksen yleistettävyys	55
7	POHDINTA	58
7.1	Työn tulokset	58
7.2	Opinnäytetyön merkitys työn tilaajalle	59
7.3	Nuorten innostaminen metsätaitoiluun tulevaisuudessa	60
	LÄHTEET	62
	LIITTEET	64

ALKUSANAT

Tämä opinnäytetyö tehtiin Metsänhoitoyhdistys Siikalakeus ry:n toimeksiannosta yhteistyössä Eräpartiolippukunta Limingan Niittykärppien kanssa. Haluan kiittää partiolaisia innokkaasta osallistumisesta metsätaitokursseihin ja -kilpailuun. Kiitos Reetta Ojanperälle ja muille partion ohjaajille tuesta ja avusta kurssien ja kilpailujen suunnittelussa ja toteutuksessa. Teette arvokasta työtä nuorten parissa. Toivon, että metsänhoitoyhdistyksen ja partion yhteistyö jatkuu tulevinakin vuosina ja saamme lisää nuoria innostettua metsätaitokilpailuihin ja sitä kautta metsäalalle. Alati kehittyvä metsäala kaipaa jatkuvasti uutta nuorta osaamista.

Kiitos Metsänhoitoyhdistys Siikalakeus ry:n johtaja Kari Salolle ja metsäasiantuntija Timo Jokiselle metsätaitokilpailussa avustamisesta. Kiitos kuuluu myös muille yhdistyksen toimihenkilöille ideoinnista ja tuesta. Kiitos Metsänhoitoyhdistys Siikajokilaakso ry:n entiselle toiminnanjohtajalle Eero Tuokkolalle ja metsätaitokonkari Arto Hongistolle kilpailuissa avustamisesta ja nuorten innostamisesta metsätaitoharrastuksen pariin.

1 JOHDANTO

Aloitin metsätaitokilpailuissa käymisen noin 12-vuotiaana isäni kannustuksesta. Vuosien mittaan kuljin paikallisissa metsänhoitoyhdistyksen ja valtakunnallisissa 4H-yhdistyksen järjestämissä kilpailuissa. Olin usein kisojen nuorimpia osallistujia ja huomasin, että metsätaitoharrastuksen parissa oli hyvin vähän nuoria. Mielestäni suurin syy vähäiseen osallistujamäärään on, etteivät kilpailut ole tunnettuja nuorten keskuudessa.

Vaikka ikäisiäni kilpailutovereita ei juuri ollut, jatkoin harrastuksen parissa aikuisikään saakka. Metsätaitokilpailujen innostamana hakeuduin opiskelemaan metsäalan korkeakouluun. Metsätalousinsinöörin opinnoissani olen hyötynyt huomattavasti metsätaitokilpailujen tuomasta käytännön kokemuksesta ja kilpailuvuosien aikana syntyneistä kontakteista metsänomistajiin ja metsäalan organisaatioihin. Kilpailujen ansiosta olen oppinut runsaasti tietoa metsänhoidosta ja -mittauksesta. Metsätaitokilpailujen kautta hankitut kontaktit ovat myös auttaneet minua harjoittelupaikan hankinnassa ja työllistymisessä metsäalalle.

Koska metsänhoitoyhdistyksen metsätaitokilpailut ovat innostaneet minut metsäalalle, opinnäytetyöni avulla haluan tarjota saman mahdollisuuden muillekin nuorille. Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää käytännönläheinen toimintamalli, jonka pitkän aikavälin tavoite on nuorten innostaminen metsäalalle. Lähitavoitteena on innostaa nuoret osallistumaan metsätaitokilpailuihin. Työn tavoitteena on myös selvittää, minkä ikäiset nuoret ovat sopivin kohderyhmä metsätaitoilun opettamiseen. Tämän tiedon avulla toimintamallia voidaan jatkossa monistaa myös muiden metsänhoitoyhdistysten tai metsäalan organisaatioiden käyttöön.

Partiossa ikäluokat on jaettu 7 – 9-, 10 – 12-, 12 – 15- sekä 15 – 17-vuotiaisiin ryhmiin. Tutkimuksen hypoteesina on, että sopivin kohderyhmä metsätaitoilun opettamiseen ovat 10 – 12-vuotiaat nuoret, koska he ovat tarpeeksi vanhoja omaksumaan metsätaitokilpailuissa tarvittavaa soveltavaa tietoa. Lisäksi heillä on intoa oppia uutta ja moni etsii vielä omaa harrastustaan ja kiinnostuksen kohteitaan. 12 – 15 sekä 15 – 17-vuotiaat nuoret ovat usein jo löytäneet itseään kiinnostavat harrastukset ja mielenkiinnon kohteet ovat teini-ikäisten jutuissa. Nuorin

ikäryhmä jätettiin pois tehtävien haastavuuden vuoksi: 7 – 9-vuotiaat oppivat vielä leikkien kautta, joten metsätaitokilpailujen tehtävät ovat heille todennäköisesti liian haastavia.

Työn idea syntyi suorittaessani toista harjoittelujaksoa Metsänhoitoyhdistys Siikalakeus ry:ssä kesällä 2016. Harjoittelun aikana sain tietää, että metsänhoitoyhdistys järjestää metsänomistajien metsätaitokilpailun kesällä 2017. Ehdotin harjoittelujaksoni jakamista kahdelle kesälle ja tarjouduin tekemään yhdistykselle radan metsänomistajien metsätaitokisoja varten kesäksi 2017. Samalla aloin pohdita, kuinka saisin tehtyä metsätaitokilpailuihin liittyvän opinnäytetyön, sillä aihe on itselleni mieluinen. Syksyllä 2016 otin yhteyttä Eräpartiolippukunta Limingan Niitykärppiin ja tarjouduin opettamaan partiolaisille metsätaitoilun perusteita kesällä 2017. Partiolaiset innostuivat opinnäytetyöni ideasta ja yhteinen suunnittelu alkoi. Partio valikoitui kohderyhmäksi, koska partiota harrastavat nuoret ovat erähenkisiä ja kiinnostuneet luonnosta ja metsistä. Vuonna 2017 partiolla oli myös Suomi 100 -juhlavuoden kunniaksi metsäteemainen kampanja, joka kannusti yrityksiä ja organisaatioita järjestämään metsäretkiä nuorille.

Opinnäytetyön käytännön osuus eli metsätaitokurssit ja -kilpailu toteutettiin syksyllä 2017. Ennen kilpailuja järjestin partiolaisille metsätaitokurssin, jossa opetin heille metsätaitokilpailujen tehtävät käytännönläheisesti maastossa. Kurssin aikana kerroin nuorille myös metsäalan koulutuksesta. Kurssin jälkeen partiolaiset testasivat kurssilla opitut taitonsa metsätaitokilpailussa. Metsätaitokurssien ja -kilpailun jälkeen partiolaiset vastasivat laatimaani kyselytutkimukseen. Kyselytutkimuksen avulla selvitin, minkä ikäiset nuoret ovat sopivin kohderyhmä metsätaitoilun innostamiseen. Työn lopputuloksena on toimintamalli nuorten innostamiseksi metsätaitokilpailuihin ja sen avulla metsäalalle.

Hain opinnäytetyössäni vastauksia seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

- Kuinka innostaa nuoria metsäalalle käytännönläheisin menetelmin?
- Minkä ikäiset nuoret ovat sopivin kohderyhmä innostaa metsätaitoiluun?
- Tietävätkö nuoret metsäalan koulutusmahdollisuuksista?

2 METSÄTAITOKILPAILUT

2.1 Tausta

Metsätaitokilpailut alkoivat historiansa alussa leimauskilpailuina. Suomen Metsäurheiluliitto ry:n mestaritulosten mukaan SM-kesäkilpailuja on järjestetty ainakin vuodesta 1948 alkaen (Suomen Metsäurheiluliitto ry 2018a) ja SM-talvikisoja vuodesta 1947 (Suomen Metsäurheiluliitto ry 2018b). Metsänomistajille suunnattujen metsätaitokilpailujen tavoitteena on alusta saakka ollut kouluttaa metsänomistajia metsän käsittelytarpeista ja metsänhoidon oikeasta ajoituksesta. Metsänomistajien metsätaitokilpailujen järjestäjiä ovat pääasiassa Suomen metsäkeskus ja metsänhoitoyhdistykset. Maakunnallisia kilpailuja järjestetään muutama kerran vuodessa. SM-kilpailut järjestetään vuosittain. (Sutinen 2014.)

Metsätaitokilpailuissa on noin kahden kilometrin mittainen tehtävärata, jonka varrelle on sijoitettu erilaisia metsien käyttöön liittyviä tehtäviä. Tehtävissä arvioidaan puustotunnuksia kuten pohjapinta-ala, kokonaistilavuus, runkoluku sekä puuston kasvu ja ikä. Tehtävissä tulee arvioida myös taimikonhoitotarve seuraavan kahden vuoden aikana ja metsän käsittelytarve seuraavan viiden vuoden aikana. Tehtäviin kuuluvat myös yksittäisen puun pituuden ja tilavuuden arviointi, monimuotoisuuskohteen tunnistaminen ja puuston leimaus. (Sutinen 2014.)

Metsätaitokilpailuissa jokaisella kilpailijalla on mukanaan tehtäväkortti, johon merkitään tehtävien vastaukset. Kilpailukortin lisäksi kilpailijalla saa olla mukanaan relaskooppi ja tavanomaisimmat maastotaulukot, jotka ovat myös tehtäväkortin kääntöpuolelta. Muita apuvälineitä kilpailussa ei saa käyttää. Myös yhteistyö muiden kilpailijoiden välillä on kielletty, sillä kilpailu suoritetaan yksilökilpailuna. (Sutinen 2014.)

2.2 Uudistaminen

Suomen metsäkeskuksen ja Metsänhoitoyhdistysten liittojen toiminnanjohtajien näkemyksen mukaan kilpailua pitäisi uudistaa. Suomen Metsäurheiluliitto ry ehdottaa kilpailujen kehittämistä niin, että metsänomistajat ja metsäammattilaiset

kilpailisivat samoissa kilpailuissa. Suomen metsäkeskus kokosi syksyllä 2014 kehittämistyöryhmän, johon kuului heidän alue-edustajiaan sekä metsänhoitoyhdistyksen ja metsäurheiluliiton edustajat. (Suomen metsäkeskus 2014.)

Perinteisiä kilpailutehtäviä uudistetaan sitä mukaan, kun metsänkäsitteilyn ja -hoidon suositukset muuttuvat. Suurin osa perinteisistä tehtävistä säilytetään, mutta myös uusia tehtävärakenteita kehitetään. Uusia tehtäviä voivat olla esimerkiksi metsikön tai leimikon taloudellisen arvon määrittäminen. (Sutinen 2014.) Vuoden 2017 SM-kilpailuissa metsän monimuotoisuustehtävä vaihdettiin lajintunnistukseen. Myös kilpailujen sääntöjä yksinkertaistettiin kilpailuun osallistumisen helpottamiseksi. (Hoppi 2017.)

2.3 Osallistujat

Kilpailijat jaetaan sarjoittain miesten, naisten ja nuorten sarjoihin. Nuorten sarjaan kuuluvat kaikki kilpailuvuonna 18 vuotta täyttävät ja sitä nuoremmat. Metsänomistajien keski-ikä on noin 62 vuotta (Metsäkeskus 2016). Metsänomistajien metsätaitokilpailuissa kilpailijoiden keski-ikä on samaa luokkaa kuin metsänomistajien keski-ikä. Uusia kilpailijoita on pyritty hankkimaan metsäalan oppilaitosten metsänomistajakursseilta ja 4H-järjestön kautta. (Sutinen 2014.) Vuonna 2017 metsänomistajien SM-kilpailujen noin 300 kilpailijasta vain 11 osallistujaa oli nuorten sarjassa (Hoppi 2017). Myös vuonna 2015 ja 2016 SM-kilpailujen nuorten sarjassa oli noin kymmenen osallistujaa. (Finnish Forest Association 2015; Metsänomistajat Pirkanmaa 2016.)

Metsänhoitoyhdistys Siikalakeus ry:n alueella metsätaitokilpailuilla on vankat perinteet. Kilpailijat ovat aktiivisia ja he kulkevat myös muiden yhdistysten metsätaitokilpailuissa. Kilpailijat järjestävät myös keskenään omia kilpailuja. Kesällä 2017 järjestetyissä metsätaitokilpailuissa Limingan Rantakylässä oli yhteensä 42 osallistujaa. Heistä 35 oli miesten sarjassa ja seitsemän naisten sarjassa. Nuorten sarjassa ei ollut yhtään osallistujaa. (Metsänomistajat Siikalakeus 2017). Mikäli nuorten sarjaan ei saada lisää osallistujia ja kisailijoiden keski-ikä nousee, uhkana on kisojen väheneminen. Jotta kisojen jatkuvuus saadaan turvattua vielä vuosikymmentenkin päähän, kilpailuihin on saatava lisää nuoria osallistujia.

3 TOIMINNALLISEN OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT

3.1 Lasten ja nuorten metsätietämys

Suomessa puu on merkittävä uusiutuva luonnonvara. Metsät ovat tärkeä osa suomalaisuutta ja metsämaisema on olennainen osa Suomen julkikuvaa. Näin ollen on tärkeää, mitä lapset ja nuoret tietävät nykyisin metsätaloudesta, -teollisuudesta ja metsäluonnosta. On tärkeää, että lapsilla ja nuorilla on valmiudet liikkua metsässä ja hyödyntää sen tarjoamia antimia. Heillä tulisi olla selkeä näkemys siitä, miten metsä ja puu ovat sidoksissa suomalaiseen kulttuuriin, yhteiskuntaan ja talouteen. Ei myöskään ole yhdentekevää, miten he suhtautuvat metsien käyttöön, hoitoon ja suojeluun. Nuorilla on oltava valmius osallistua arvokeskusteluun metsiemme tilasta, käytöstä ja suojelusta. (Arjanne ym. 2000, 8.) Metsällisen tietämyksen perusta, asenteet ja suhde metsään syntyvät lapsuuden ja nuoruuden aikana. Metsätietämys vaikuttaa lasten ja nuorten harrastuksiin ja ammatinvalintaan. (Maa- ja metsätalousministeriö 2015, 30.)

Edellä kuvatun perusteella koulujen metsäopetus ja nuorisotyön tukeminen ovat kansallisessa metsäohjelmassa nostettu yhdeksi metsä- ja ympäristöorganisaatioiden tehtäväksi (Arjanne ym. 2000, 8). Metsäalan toimijat ovat laatineet metsäkeskusalueittain toimenpideohjelman, joka tähtää lasten ja nuorten metsäosaamisen lisäämiseen (Maa- ja metsätalousministeriö 2015, 31). Myös partiolla on oma metsäohjelma. Sen tavoitteena on tarjota pohja lasten ja nuorten metsäsuhteen kehittymiselle. Monipuolinen metsäsuhde sisältää metsien virkistyskäytön, monimuotoisuuden ja taloudellisen käytön. Vuonna 2017 partiolaiset juhlistavat satavuotiasta Suomea metsäteemalla. (Suomen Partiolaiset 2017.)

Lasten ja nuorten metsätietämyksen edistäminen on tärkeää myös siksi, että metsätilojen siirtyessä sukupolvelta toiselle nuoret voivat olla tulevaisuuden metsänomistajia. Suomen yksityismetsistä 74 prosenttia on perheomistuksessa. Metsänomistajia on arviolta 737 000 henkilöä. Metsänomistajien määrä on metsälöiden määrää suurempi, sillä usein metsätilalla on useita omistajia. Joka kahdeksas suomalainen omistaa metsää. (Metla 2012.)

3.2 Partiolaiset metsätaitoilun kohderyhmänä

Partiolaiset valikoituivat kohderyhmäksi metsätaitoilun opettamiseen, koska partioharrastuksen parissa on valmiiksi erähenkisiä nuoria, joilla on kiinnostus luontoa, ympäristöä ja metsiä kohtaan. Vuonna 2017 satavuotiaan Suomen kunniaksi Suomen Partiolaiset järjesti koko vuoden kestävän Yhdessä metsään – kampanjan. Kampanjan tavoitteena oli tarjota lapsille ja nuorille kokemuksia metsän tarjoamista harrastus- ja elinkeinomahdollisuuksista. (Suomen Partiolaiset 2017; Suomi Finland 100 2017.)

Suomen Yrittäjät tuki kampanjaa kannustaen paikallisia yrittäjäyhdistyksiä auttamaan lippukuntia metsäretkien toteutuksessa. Yrittäjäyhdistykset tukivat retkiä tarjoamalla kuljetukset, ruoat, retkimateriaalit sekä olemalla mukana järjestävinä aikuisina. (Suomen Partiolaiset 2017; Suomi Finland 100 2017.) Kampanja oli erityisesti kohdennettu partiolaisille ja yrittäjille, mutta mielestäni kampanja sopi teemaltaan erinomaisesti myös Metsänhoitoyhdistys Siikalakeus ry:n ja Eräpartiolippukunta Limingan Niittykärppien yhteistyölle.

Suomi 100 -teeman lisäksi myös partioliikkeellä oli satavuotisjuhla kesällä 2007. Sen kunniaksi partiolaiset julkistivat oman metsätaitomerkin. Taitomerkki tuotettiin Suomen Partiolaisten ja Metsäteollisuus ry:n yhteistyönä. Taitomerkissä on viisi eri osaa: metsävarat, puu- ja paperituotteet, retkeily ja virkistys, puuenergia sekä metsäelinkeinot. Partio perustuu kestävään toimintaan ja partiolaisten ohjeena on aina ollut: ”Yritä jättää tämä maailma vähän parempana kuin sen löysit”. (Suomen Partiolaiset 2007, 2 – 6.)

Metsätaitomerkki opettaa nuorille metsätietoutta ja -taitoja. Samalla se lisää tietoutta Suomen metsäteollisuuden ja uusiutuvan luonnonvaran eli puun merkityksestä. (Suomen Partiolaiset 2007, 2 – 6.) Metsätaitoilussa opetetut taidot sopivat erinomaisesti taitomerkin metsävarat -teemaan. Täten kaikki metsätaitokurssille sekä metsätaitokilpailuihin osallistuneet läpäisivät yhden osan partiolaisten metsätaitomerkistä. Tämä lisäsi partiolaisten innokkuutta osallistua metsätaitokurssille.

Suomen Partiolaiset on PEFC Suomen jäsen. PEFC eli Programme for the Endorsement of Forest Certification on kansainvälinen metsäsertifiointijärjestelmä. Sen tehtävänä on edistää metsätalouden ekologista, sosiaalista ja taloudellista kestävyttä koko maailmassa. (PEFC International 2018.) PEFC-merkki edistää vastuullista kuluttamista. Merkin avulla yritykset ja kuluttajat voivat valita tuotteita, jotka on valmistettu kestävästi hoidettujen metsien puusta. PEFC Suomen jäseneksi voivat hakea metsien hoidon kestävydestä kiinnostuneet tahot. Jäsenyyden avulla tahoilla on mahdollisuus vaikuttaa PEFC:n kehittämistyöhön Suomessa ja kansainvälisesti. (PEFC Suomi 2016, 1, 8.)

3.3 Partion ikäkaudet

Valitsin metsätaitokurssille kolme eri-ikäistä partioryhmää: 10 – 12-vuotiaat seikkailijat, 12 – 15-vuotiaat tarpojat sekä 15 – 17-vuotiaat samoajat. Partion nuorinta ikäluokkaa eli 7 – 9-vuotiaita sudenpentuja ei otettu mukaan kurssiin, sillä arvioin metsätaitoilun tehtävien olevan heille liian haasteellisia. Sudenpennut ovat vasta aloittaneet koulun ja oppivat pääasiassa leikkien avulla. Sudenpennut kaipaavat jatkuvasti tutun aikuisen läsnäoloa, ohjausta ja turvallisuudentunnetta. Kehitysvaihetta kuvaavat herkkyyks, mielikuvitus ja innokkuus. Toimintaa kuvaavat puuhaaminen ja tarinat sekä ohjeiden mukaan toimiminen. (Suomen Partiolaiset 2018.) Myöskään 18 – 22-vuotiaita vaeltajia ei otettu mukaan kurssiin, koska metsätaitokilpailujen nuorten sarjan yläikäraja on 18 vuotta.

Seikkailijat ovat neuvokkaita, toimeliaita ja yhteistyökykyisiä. He ovat tietotaidoiltaan valmiita erilaisiin haasteisiin ja ovat halukkaita kokeilemaan uutta. Koulusta on karttunut alkuopetuksen perustaidot. Seikkailijaikäisillä ikätovereiden merkitys korostuu ja muiden kiinnostustenkohteet vaikuttavat. Seikkailijat harjoittelevat vertaisryhmän perustaitoja eli neuvottelu- ja kuuntelemistaitoja ja yhdessä toimimista. Seikkailijat opettelevat jo johtajuuden alkeita aikuisemmän partiojohtajan avustuksella. Seikkailijoiden kehitysvaihetta kuvaavat neuvokkuus, yhteistyö ja toimeliaisuus. Toiminnan tulee olla retkiä ja yhdessä tekemistä. Toiminta tulee olla mallien mukaan toimimista ja toiminnan tukena on oltava selkeät säännöt. (Suomen Partiolaiset 2018.)

Tarpojat ovat innostuvia, toiminnallisia ja kokeilunhaluisia. Eri tahdissa etenevä murrosikä tuo omat haasteensa tytöille ja pojille. Tarpojilla on omia mielipiteitä ja tahtoa, muttei aina pitkäjänteisyyttä ideoiden toteuttamiseen. Leikit koetaan herkästi lapsellisena ja ikään kuuluvat itsenäistyminen, itse tekeminen ja irtiotto aikuisista. Vanhemman sijaan hieman tarpojaa vanhempi nuori onkin usein parempi esikuva käytännön toimintaan. Tarpojat ottavat vastuuta nuorempien pienryhmien johtamisesta aikuisen seuratessa taustalla. Kehitysvaihetta kuvaavat toisaalta spontaanius ja innostuminen, mutta myös suojautuminen, arkuus, lyhytjänteisyys ja mielialan vaihtelut. Toimintaa kuvaavat tietouden ja taitojen syventäminen, aktiivinen toiminta ja haasteet, kokeilu sekä toimiminen itsenäisesti ja ryhmässä. (Suomen Partiolaiset 2018.)

Samoajat selviävät tilanteista itsenäisesti ja kykenevät toimimaan erilaisten ryhmien jäsenenä. Samoajat ovat aktiivisia ja osaavat opettaa muita oman toimintansa ohessa. Biologinen kehitys on tasoittunut ja vahvin nuoruusikä tuo mukanaan vahvoja mielipiteitä sekä pohdintaa omasta maailmankuvasta. Samoajaikäisten toiminta laajenee alueellisiin kokoontumisiin sekä piirin ja keskusjärjestön toimintaan ja tapahtumiin. Samoajaohjelman keskeisimpiä teemoja ovat ryhmänohjaajakoulutus, pienryhmien johtaminen ja partiossa kouluttautuminen. Kehitysvaihetta kuvaavat aatteellisuus, haastaminen ja etsiminen sekä kyseenalaistaminen ja kapinointikin. Samoajalle onnistumiset sekä samanhenkisten kavereiden kanssa toimiminen ovat tärkeitä. Toiminta on usein omaa ja itse järjestettyä, vartiot kokoontuvat viikoittaisten kokoontumisten sijaan harvemmin ja toiminta on soveltavaa. (Suomen Partiolaiset 2018.)

Partion ikäkaudet ovat kokonaisuus ja niistä muodostuu katkeamaton polku ikäkausien välille. Partio toiminnassa nuoria ohjataan johtamis- ja ryhmätyötaitojen kehittämiseen ja tekemällä oppimiseen. Jokaisella ikäkaudella on vertaisjohtajuuden lisäksi tarjolla aikuisen tuki. Lippukunnan johtajiston tulee nähdä kokonaiskuva toiminnasta ja ikäkausien jatkumosta. Ikäkaudet huomioidaan toiminnan rakenteissa ja aktiviteettien toteuttamisessa. Aikuisen rooli partio toiminnassa ei aina suoraan tarkoita johtajuutta. Aikuisen tukee nuorten toimintaa ja johtamista rakentavalla tavalla kunkin ikäkauden tarpeisiin mukautuen. (Suomen Partiolaiset 2018.)

3.4 Tapahtuman järjestäminen

Tapahtumaa järjestettäessä on tärkeää pohtia, miksi ja kenelle tapahtuma tehdään. Tapahtuman tavoitteina voivat olla esimerkiksi jäsenistön aktivointi, verkostoituminen ja paikkakunnan elävöittäminen. Samalla on myös tärkeää pohtia, mitä tapahtumalla ja tapahtumassa on tarkoitus viestiä. (Iiskola-Kesonen 2004, 9, 140.)

Tapahtuma tarjoaa elämyksiä ja voi toimia myös oppimisen välineenä. Jotta osallistuja oppii tapahtumassa uutta, toteutuksessa tulee huomioida erilaiset oppimistyyli. Visuaalinen oppija oppii kuvien ja värien avulla, auditiivinen oppija keskustelun ja kuuntelun avulla ja kinesteettinen oppija oppii liikkumisen ja käytännön kokemusten kautta. Kun tapahtuman pohjana on muutosajattelu, tulee miettiä, kuinka osallistuja toimii tapahtuman jälkeen ja mitä uutta hän oppi. Muutoskokemus mahdollistetaan puitteiden avulla, joten tapahtuman järjestämispaikka on sen kannalta tärkeä. (Vallo & Häyrinen 2016, 138 – 139.)

Tapahtumaa järjestettäessä tulee miettiä sen kohderyhmää. Osallistujat voivat olla nuoria tai iäkkäitä, miehitä tai naisia, kaupunkilaisia tai erähenkisiä. Jotta tapahtumasta osataan tehdä oikeannäköinen, kohderyhmä tulee tuntea tarpeeksi hyvin. (Vallo & Häyrinen 2016, 145 – 147.) Esimerkiksi tapahtumapaikka tulee valita osallistujien ja tilaisuuden luonteen mukaisesti. Tapahtumapaikan valintaan vaikuttavat myös kulkuyhteydet, paikoitusmahdollisuudet, tilan koko osallistujamäärään nähden, äänentoisto, tarjoilun järjestäminen sekä saniteettitilat. (Vallo & Häyrinen 2016, 169 – 170.) Myös tapahtuman ajankohta ja kesto tulee valita kohderyhmän mukaan, sillä ne vaikuttavat oleellisesti siihen, kuinka moni kutsutuista pystyy osallistumaan tapahtumaan (Vallo & Häyrinen 2016, 174).

Tapahtumaan kutsutaan osallistujia tapahtumakutsun avulla. Kutsu on tapahtuman esite. Kutsusta tulee ilmetä tapahtuman luonne, ajankohta, paikka ja sisältö. Kutsu luo vastaanottajalle mielikuvia, odotuksia ja tunnelmaa. Se myös viestii vastaanottajalle, millainen tapahtuma on kyseessä. Myös tapahtumapaikka luo mielikuvia tapahtumasta. (Vallo & Häyrinen 2016, 154 – 156.)

4 TOIMINNALLISEN OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

4.1 Toiminnallisen opinnäytetyön määritelmä

Ammattikorkeakoulussa toiminnallinen opinnäytetyö on vaihtoehto tutkimukselliselle opinnäytetyölle. Toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksena on ohjeistaa ja opastaa käytännön toimintaa tai järjestää tapahtuma. Toiminnalliseen opinnäytetyöhön sisältyvät käytännön työn toteutus ja sen raportointi. Työn tulee olla käytännönläheinen ja työelämälähtöinen. Toiminnallinen opinnäytetyö tulee toteuttaa tutkimuksellisella asenteella ja sen täytyy osoittaa riittävää alan tietojen hallintaa. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9 – 10.)

Toiminnallisella opinnäytetyöllä on suositeltavaa olla toimeksiantaja. Toimeksiantettu opinnäytetyö luo yhteyksiä työelämään, voi ylläpitää suhteita aiempiin työharjoittelupaikkoihin ja parantaa työllistymismahdollisuuksia. Lisäksi toimeksiantettu työ opettaa projektinhallintaa ja tukee ammatillista kasvua. Hyvä toiminnallisen opinnäytetyön aihe syventää tietämystä kiinnostavasta alan aiheesta ja peilaa opiskelijan taitoja työelämän tarpeisiin. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 16 – 17.)

Toiminnallista opinnäytetyöprosessia dokumentoidaan opinnäytetyöpäiväkirjan avulla. Opinnäytetyöpäiväkirja auttaa muistamaan prosessin työvaiheet pitkällä ajanjaksolla. Päiväkirjaan kirjoitetaan kaikki opinnäytetyön ideat, pohdinnat, tavoitteet, toteutustavat ja niiden muutokset. Lisäksi siihen kootaan aiheeseen liittyvien kirjallisuuden, artikkelien ja lehtileikkeiden tiedot, jotta opinnäytetyön lähteisiin voi palata myöhemmin. Samalla muodostuu opinnäytetyön lähdeluettelo. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 19 – 20.)

Toiminnallisen opinnäytetyön tutkimusmenetelmä voi olla määrällinen tai laadullinen. Tutkimuskäytäntöjä voidaan käyttää väljemmin kuin tutkimuksellisessa opinnäytetyössä. Toiminnallisen opinnäytetyön tiedon laatu turvataan käyttämällä tutkimuskäytäntöjä perustasolla ja analysoidaan perustason tunnuksilla ja esitetään kuvioiden ja taulukoiden avulla. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 56 – 57.)

4.2 Tutkimusaineisto ja tutkimusmenetelmä

Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksella ja havainnoimalla. Kyseessä on kokonaistutkimus, koska koko perusjoukko otettiin mukaan tutkimukseen. (Vilka 2005, 78). Tutkimuksen perusjoukkoina ovat partiolaisten kolme ikäryhmää eli seikkailijat, tarpojat ja samoajat. Tutkimuksesta jätettiin pois sudenpennut. Tavoitteena oli saada joka ikäluokasta kymmenen osallistujaa. Tutkimuksen ikäryhmät määräytyivät partion ikäkausien mukaan. Luokittelu oli sopiva ja jakoi nuoria koululuokkien mukaan. Seikkailijat ovat 4 – 6-luokkalaisia, tarpojat 7 – 8-luokkalaisia ja samoajat yhdeksänneistä luokasta alle 18-vuotiaisiin saakka.

Kyselytutkimuksen aineisto kerättiin metsätaitokurssien ja -kilpailun yhteydessä. Tutkimus oli määrällinen. Vastaajat lukivat kirjalliset kysymykset paperilomakkeilta ja vastasivat niihin itse kirjallisesti. Kysely selvitti osallistujien arvoja, kokemuksia, mielipiteitä ja asenteita tutkittavasta asiasta. (Tähtinen, Laakkonen & Broberg 2011, 20). Kyselytutkimuksessa kaikilta osallistujilta kysytään tietty asia sisältö täysin samalla tavalla. Kyselytutkimuksessa vastaaja on aina anonyymi, joten tutkimuksessa voidaan kysyä arkaluontoisia asioita. (Vilka 2015, 94 – 96.)

Usein kysely toteutetaan puhelimitse, kirjeitse tai internetin avulla. Kyselytutkimuksen riskinä voi olla vastausprosentin jääminen alhaiseksi. (Vilka 2015, 94 – 96.) Sitä välttääkseni toteutin kyselyn tapahtuman yhteydessä. Metsätaitokurssin kyselytutkimuksen vastausprosentti oli sata. Metsätaitokilpailun vastausprosentti oli 78, koska osa metsätaitokilpailuun osallistuneista ehti lähteä kotiin ennen tapahtuman päättymistä. Kyselytutkimuksen vastausprosentti saatiin kuitenkin kattavaksi, koska kysely toteutettiin tapahtuman yhteydessä eikä jälkikäteen. Koska kysely toteutettiin tapahtuman yhteydessä, tutkittava joukko oli rajattu. (Vilka 2015, 94 – 96). Kaikki vastaajat olivat partiolaisia.

Käytin tutkimuksen aineistonhankintamenetelmänä myös havainnointia. Havainnointi antaa tietoa ihmisen toiminnasta ja käyttäytymisestä. Havainnoinnin etuna on, että tutkija voi tehdä havaintoja vuorovaikutustilanteissa. Koska olin itse ta-

pahtuman järjestäjänä ja ohjaajana, havainnointi oli osallistuvaa ja tapahtui sisäpuolisesta näkökulmasta. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2004, 201 – 203; Jyväskylän yliopisto 2015; Vilkka 2015, 96.) Dokumentoin havainnot muistiinpanoin.

Havainnoinnissa on tärkeää muistaa, että tutkijan on pidettävä havainnot ja tulkinta erillään. Ihmisen käsityksiä ja kokemuksia toiminnasta ei voi tulkita ainoastaan havainnoinnin perusteella. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2004, 201 – 203; Jyväskylän yliopisto 2015; Vilkka 2015, 96.) Koska havainnointini tapahtui sisäpuolisesta näkökulmasta, tutkimukseni tulos perustuu pääosin kyselytutkimuksen tuloksiin. Havainnointia on käytetty täydentävänä menetelmänä.

4.3 Työprosessi

4.3.1 Metsätaitokurssi partiolaisille

Metsätaitokurssin tavoitteena oli opettaa nuorille metsätaitokilpailujen tehtävät. Kurssipäiviä järjestettiin kolme, jotta ryhmäkoko pysyi kohtuullisena ja minulla oli tarpeeksi resursseja opastaa nuoria yksilöllisesti. Ennakoilmoittautumista ei ollut ja jokainen nuori sai osallistua yhtenä itse valitsemanaan kurssipäivänä. Kurssipäiviin osallistui partiolaisia eri ikäluokista. Kaikki kurssipäivät olivat sisällöltään samanlaisia ja kestivät neljä tuntia.

Metsätaitokurssia mainostettiin suoraan partio-osastojen ryhmänvetäjille esittelemällä se heidän keskinäisessä kokouksessaan. Lisäksi laadin metsätaitokurssista sähköiset esitteet, jotka jaettiin ryhmänvetäjille ja osallistujille. Tein esitteistä eri versiot vanhemmille ja nuoremmille partiolaisille, jotta asia ilmeni eri ikäkausille ominaisella tyylillä. Esitteet ja kurssin tiedote olivat esillä myös partiolaisten nettisivuilla (Limingan Niittykärpät 2017). Kesällä 2017 kävin myös kertomassa metsätaitoilusta samoajaosastolle heidän kauden päätöskokouksessaan.

Alun perin suunnittelin jakavani kurssin sisällön kahdelle päivälle, jotta opettavaa asiaa ei tulisi niin paljon kerralla. Kurssipäivän oli tarkoitus kestää kaksi tuntia kerrallaan. Aikataulujen yhteensovittaminen partion kanssa oli haastavaa, joten lopulta tiivistin kurssin sisällön yhdeksi neljän tunnin mittaiseksi kurssipäiväksi.

Kurssipäiviä järjestettiin kolme. Jokainen osallistuja sai valita itselleen sopivan päivän osallistua.

Kurssi oli alun perin tarkoitus järjestää jo kesäkuussa, jotta nuoret pääsisivät osallistumaan metsänomistajien metsätaitokilpailuihin. Kesäkuu oli ajankohtana kuitenkin haastava, sillä peruskoulujen lomat olivat ehtineet alkaa. Säännöllisen partiotoiminnan jäätyä kesätauolle emme saaneet tavoitettua partiolaisten ryhmiä kokonaisina. Partion toiminta alkoi taas syyskuussa, joten kurssi siirrettiin syyskuun loppuun. Kurssipäivät järjestettiin viikonloppuisin 23.9., 24.9. ja 30.9.2017. Ajankohta oli hyvä, koska partiolaiset olivat aloittaneet koulun jo elokuussa ja harrastustoiminnalle oli hyvin aikaa. Myös sään ja ulkoilun puolesta ajankohta oli sopiva.

4.3.2 Metsätaitokurssin sisältö

Kaikki kurssipäivät kestivät neljä tuntia ja pidettiin saman ohjelman mukaisesti. Tarvittaessa sisältöä mukautettiin hieman kunkin nuorisoryhmän mukaan. Kurssipäivän alussa esittelin itseni ja kerroin päivän kulusta ja metsätaitokilpailuista. Aluksi kävimme myös osallistujien nimet läpi, sillä kaikki nuoret eivät olleet toisilleen entuudestaan tuttuja. Lisäksi leikimme yhdessä kaikille tuttuja leikkejä ryhmäytymisen edistämiseksi.

Alun jälkeen siirryimme etukäteen mitatulle puustokoealalle, josta oli mitattu puuston pohjapinta-ala, keskipituus, kokonaistilavuus ja ikä. Kerroin ensiksi puuston mittaamisessa käytettävistä yksiköistä. Sen jälkeen opettelimme mittaamaan puun pituutta kepin ja askelmitan avulla. Puun pituuden mittaamisen jälkeen määritimme puun paksuuden eli läpimitan tehtäväkortin sivujen pituuksien avulla. Mittausten avulla saimme laskettua puun tilavuuden tehtäväkortin kääntöpuolella olevan taulukon avulla.

Yksittäisen puun mittaamisen jälkeen aloimme mitata koko puustoa. Jaoin partiolaisille relaskoopit ja mittasimme yhdessä puuston pohjapinta-alan (Kuvio 1). Mittaustulokset olivat vaihtelevia. Tämän vuoksi muistutin partiolaisia siitä, että on tärkeää tehdä koealalta useita mittauksia ja merkitä tehtävän vastaukseksi

mittausten keskiarvo. Pohjapinta-alan ja pituuden avulla määritimme puuston kokonaistilavuuden hehtaarilla kilpailukortin kääntöpuolen tilavuustaulukosta. Havainnollistin kuutiomäärää partiolaisille arvioimalla, kuinka monta rekkakuormalista puusto olisi hakattuna.

Kuvio 1. Relaskoopin käytön opettelua (Kuva: Reetta Ojanperä)

Mittausten jälkeen näytin partiolaisille männystä, kuusesta, hieskoivusta, haavasta ja harmaalepystä sahatut puupalikat. Puunäytteiden avulla havainnollistin eri puulajien ominaisuuksia, kuten väriä, vuosilustojen erottuvuutta, pinta- ja sydänpuun eroavaisuuksia ja painoa. Eri puulajien ominaisuuksien tunnistaminen oli osa partiolaisten metsätaitomerkin suoritusta.

Mittausosion jälkeen siirryimme kilometrin päässä sijaitsevalle laavulle, jossa paistoimme makkaraa ja vaahtokarkkeja sekä joimme mehua. Samalla kerroin metsäalan eri koulutusvaihtoehtoista. Ruokailun ja nuotiolla olemisen jälkeen tutustuimme erilaisiin metsikköihin. Ensimmäiseksi siirryimme laavun lähellä sijaitsevaan taimikkoon, jossa kerroin taimikon hoitotarpeen määrittämisestä. Kohde oli noin 20-vuotias mäntytaimikko, johon oli tehty perkausharvennus. Seuraavaksi siirryimme vieressä sijainneelle nuoremmalle taimikolle, jonka ikä oli noin

kymmenen vuotta. Samalla määritimme kasvupaikkatyyppiä, joka oli kuiva kangas.

Taimikon jälkeen siirryimme nuoreen kasvatusmetsään, jossa mittasimme kilpailukorttien sivujen pituuden avulla puuston keskiläpimitan. Lisäksi laskimme oksakiehkuroiden avulla puuston iän, joka oli noin 30 vuotta. Samassa yhteydessä määrittelimme puuston kehitysluokan keskiläpimitan avulla.

Nuoren kasvatusmetsän vieressä oli noin satavuotias männikkö, jossa pohdimme jälleen puuston ikää. Useimmat nuoret arvioivat puuston iän reilusti alakanttiin. Tarkastelimme puiden pyöristyneitä latvuksia ja kilpikaarnaa, joiden perusteella puusto on vanhaa. Määritimme puuston iän lisäksi kasvupaikkatyyppin, jolloin saimme määritettyä puuston kasvun hehtaarilla vuodessa. Vertasimme vanhan männikön kasvua nuoren metsän kasvuun.

Seuraavaksi siirryimme tiheään nuoreen kasvatusmetsään, jossa opettelimme runkoluvun määrittystä. Jaoin ryhmän muutaman hengen ryhmiin ja annoin heille tehtäväksi määrittää puuston runkoluvun. Mittausmenetelmänä käytettiin neljän metrin säteen ympyräkoelaa. Koelan runkojen lukumäärä kerrottiin kahdella sadalla, jolloin saatiin runkoluku hehtaarilla. Mittaustulokset vaihtelivat kahden ja kahdeksan tuhannen välillä. Muistutin nuoria siitä, että on tärkeää tehdä koelalta useita mittauksia ja laskea mittaustuloksista keskiarvo oikean tuloksen saamiseksi.

Viimeisen kohteen jälkeen kävelimme takaisin kurssin aloituspaikkaan, jossa jaoin palautekyselylomakkeet ja otimme ryhmän kanssa yhteiskuvan. Kiitin partiolaisia päivästä, toivotin heidät tervetulleeksi metsätaitokilpailuihin ja onnittelin suoritetusta metsätaitomerkestä.

4.3.3 Metsätaitokilpailu partiolaisille

Metsätaitokilpailut järjestettiin 1.10.2017 Rantakylän virkistysalueella Limingassa. Kilpailuun osallistui 27 nuorta, joista 19 oli tyttöjä ja kahdeksan poikia. Osallistujista 22 oli seikkailijoita ja viisi tarpojia. Lisäksi kilpailussa oli seitsemän

partion ohjaajaa tai partiolaisten vanhempaa sekä viisi ohjaajaa metsänhoitoyhdistyksen puolesta.

Jaoimme nuoret kilpailussa viiteen ryhmään, jolloin jokaisen ryhmän mukana kulki yksi metsänhoitoyhdistyksen ohjaaja ja yksi tai useampi partiolaisten oma ohjaaja. Jokaisella kilpailijalla oli mukanaan kilpailukortti, kilpailuohje (Liite 1), kilpailun muistilappu, keppi puun mittausta varten sekä relaskooppi. Muistilappu oli kilpailua varten tehty parin sivun mittainen metsätaito-opas, johon kokosin lyhyen ohjeistuksen jokaisesta kilpailuradan tehtävästä. Muistilappu auttoi nuoria muistamaan, mitä mittauksia tehtävissä tarvitaan.

Metsänhoitoyhdistyksen ohjaajat johdattivat ryhmät metsätaitoradan tehtäville ja opastivat tehtävien suorittamisessa. Koska kyseessä oli kilpailutilanne, sovimme yhdessä, minkä verran kilpailijoita sai auttaa. Ohjaajat kertoivat mitä tehtävässä kysytään, mitä mittauksia vastauksen saamiseksi tarvitaan ja kuinka mittavälineitä käytetään. Tarkoituksena ei ollut kertoa vastauksia, vaan nuoret vastasivat tehtäväkortteihin omien mittaustensa mukaan. Vastauksia ei saanut vaihdella keskenään, mutta ohjaajalta sai kysyä neuvoa. Kuviossa 2 olen opastamassa partiolaisia taimikonhoitotehtävässä.

Kuvio 2. Partiolaisten ohjausta taimikonhoitotarpeen määrittämisessä (Kuva: Reetta Ojanperä)

Kilpailuradan päätteeksi kokoonnuimme virkistysalueen nuotiopaikalle, jossa oli mehu-, makkara- ja keksitarjoilu. Metsänhoitoyhdistyksen ohjaajat keskittyivät pisteiden laskuun ja partiolaisten ohjaajat huolehtivat nuotiopaikasta. Pisteiden laskuun kului reilu tunti, jonka jälkeen jaoimme palkinnot, kunniakirjat (Liite 2) ja annoimme tehtäväkortit takaisin osallistujille. Palkinnot vaikuttivat olevan mieluisa osa kilpailuja. Kaikki tehtäväkortin palauttaneet palkittiin. Lisäksi parhaiten pärjänneet saivat pokaalit ja lisäpalkintoja.

Palkintojen jaon jälkeen osallistujat täyttivät palautelomakkeen kilpailuista. Osa nuorista ja partion ohjaajista oli ehtinyt lähteä ennen palkintojenjakoa, mutta vastausprosentti oli kuitenkin hyvä ja aineiston laajuus osallistujamäärän suhteen kattava. Palautelomakkeiden lisäksi saimme suullista palautetta partion ohjaajilta. Ohjaajat olivat innoissaan tapahtumasta ja pyysivät meitä järjestämään vastaavanlaisia kilpailuja jatkossakin. Palautteenannon jälkeen kilpailut päättyivät.

4.3.4 Metsätaitoradan tekeminen

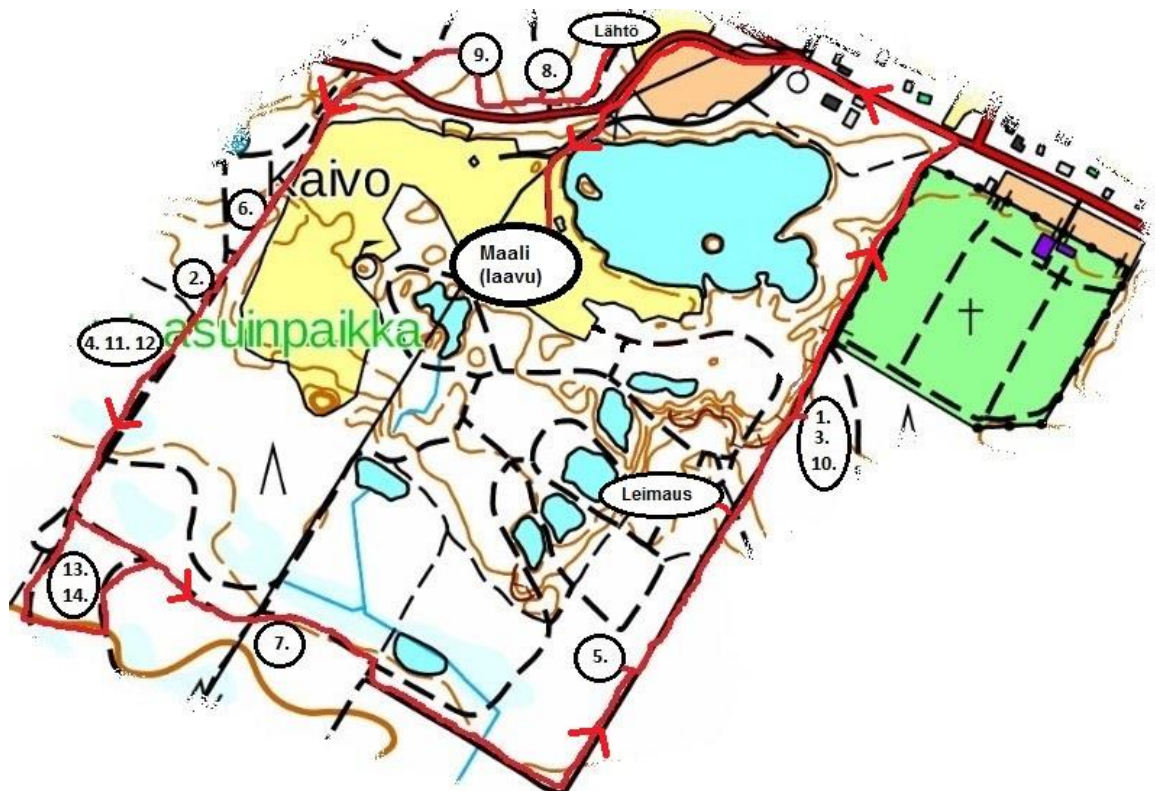
Suunnittelin ja mittasin kisoissa käytettävän metsätaitoradan harjoittelun yhteydessä kesällä 2017. Samaa rataa käytettiin metsänomistajien metsätaitokilpailuissa 15.5.2017 ja partiolaisten metsätaitokilpailussa 1.10.2017. Partiolaisten kilpailuja varten käytettiin eri koealaa puuston kokonaistilavuuden, puuston iän sekä runkoluvun tehtävien osalta, sillä metsänomistajien kilpailussa käytettyä koealaa käytettiin metsätaitokurssilla sen paremman sijainnin vuoksi.

Metsätaitoradan tekemiseen tarvittiin noin viisi työpäivää. Aluksi suunnittelin kartalle radan reitin ja pituuden. Maastossa suunnittelin tehtäville sopivat kohteet sekä mitattavien koealojen sijainnit. Metsätaitorata toteutettiin Limingan kunnan omistamaan metsään Rantakylän virkistysalueelle. Alueella on frisbeegolfrata, pururata hiihtoon ja lenkkeilyyn sekä uimamonttu. Osa tehtävistä sijoittuivat yksityisten omistamiin metsiin, joiden käyttöön kysyttiin maanomistajien lupa. Rantakylän virkistysalue soveltui metsätaitokilpailujen järjestämiseen erinomaisesti. Kilpailurata saatiin sijoitettua pururadan varrelle, alueella oli nuotiopaikka kisojen tarjoiluja varten ja parkkipaikkoja oli riittävästi. Lisäksi alueella oli kaksi huoltorakennusta, joista toisessa saniteettitilat ja toisessa toteutimme pisteidenlaskun.

Mittasin metsätaitoradan koealat virallisten ohjeistusten mukaisesti. Ratkaisut perustuivat hyvän metsänhoidon suosituksiin. Virkistyskäyttöä ei huomioitu. Laskin mittaustulokset Mtaito Excel-taulukolla. Rantakylän virkistysalueen metsät ovat pääsääntöisesti hoidettua kuivahkon kankaan mäntymetsää. Leimaustehtävälle oli haastavaa löytää sopivaa kohdetta, sillä alueen metsät ovat harvennettuja ja hoidettuja tasarakenteisia metsiä.

4.3.5 Metsätaitoradan tehtäväjärjestys ja oikeat vastaukset

Kilpailuradan pituus oli noin kaksi kilometriä. Kilpailuradasta ja sen tehtäväjärjestyksestä on kartta kuviossa 3. Karttaan on merkitty kilpailun kulkureitti punaisella viivalla ja nuolilla sekä kilpailukortin tehtävien numerot niiden suoritusjärjestyksessä. Kilpailurata alkoi virkistysalueen parkkipaikalta ja päättyi laavulle. Tehtäväreitti merkittiin maastoon punaisella nauhalla. Koealat merkittiin oranssilla nauhalla, nurkissa oli keltainen ja oranssi nauha. Muutamilla koealoilla oli useita tehtäviä.

Kuvio 3. Kartta metsätaitoradan tehtäväjärjestyksestä

Kuviossa 3 mainitut tehtävänumerot on kirjoitettu tekstiin tehtävän nimen perään sulkuihin. Kilpailuradan ensimmäinen tehtävä oli määrittää **runkoluku (8.)** kappaletta hehtaaria kohden. Kohteen puusto oli tasaista, harvennettua ja järeää männikköä. Puuston runkoluku oli 590 kappaletta hehtaarilla.

Kilpailun toisena tehtävänä oli määrittää **yksittäisen puun tilavuus kuorineen (9.)** kuutiometreinä. Tehtävän puu oli järeä mänty, jonka läpimitta oli 29,0 senttimetriä, pituus 17,7 senttimetriä ja tilavuus 0,58 kuutiometriä (Kuvio 4). Puu sijaitsi avaralla paikalla, joten latvan näki hyvin ja puun pituutta pääsi mittaamaan monesta eri suunnasta. Puun ympäryys oli rajattu kuitunauhalla noin kahden metrin säteellä, jotta sen ympärysmittaa ei päässyt mittaamaan läheltä.

Kuvio 4. Yksittäisen puun tilavuus kuorineen -tehtävä

Kolmantena tehtävänä oli **kehitysluokan (6.)** arvioiminen. Kehitysluokka -tehtävä oli haasteellinen, sillä koealalta mitattujen runkojen rinnankorkeusläpimitta oli 17,0 senttimetriä. Lukema on hyvin lähellä sekä 02 että 03 -kehitysluokkia. Niiden välinen raja-arvo on 16 senttimetriä.

Seuraavaksi nuorten tuli määritellä **taimikon ensisijainen hoitotarve seuraavan kahden vuoden aikana (2.)**. Tehtävässä oli osin hyvin tiheä ja osin harvempi mäntytaimikko, jonka kehitysluokka oli T2. Taimikon ensisijainen hoitotarve oli perkausharvennus, sillä suositusten mukaan runkoluvun tulisi olla enintään 2500 kappaletta hehtaarilla ja tällä hetkellä runkoluku ylittyi reilusti. Lisäksi taimet olivat tilajakaumaltaan ryhmittäin.

Viidennellä koealalla oli kolme tehtävää: **puuston pohjapinta-ala (4.)** neliömetreinä hehtaarilla, **puuston kasvu (11.)** kuutiometreinä hehtaarilla vuodessa ja **puuston keskiläpimitta 1,3 metrin korkeudelta (12.)** senttimetreinä. Koealan puusto oli tasaista ja harvennettua männikköä (Kuvio 5). Puuston pohjapinta-ala oli 16,63 (m²), puuston kasvu 5,6 (m³/ha/v) ja puuston keskiläpimitta rinnankorkeudelta 17,53 senttimetriä.

Kuvio 5. Viidennen koealan tehtävät (Kuva: Reetta Ojanperä)

Myös seuraavalla koealalla oli useita tehtäviä. Koealalla nuorten täytyi mitata **alueen pinta-ala (13.)** hehtaareina sekä määrittellä **metsän monimuotoisuus (14.)**. Pinta-ala oli havainnollistettu kartalla ja merkitty maastoon punaisella kuitunauhalla. Monimuotoisuustehtävä sijaitsi alueen sisällä ja se oli merkitty karttaan. Alueella oli vähäpuustoista suota ja kaivettu lammikko. Tehtävän pinta-ala oli 0,97 hehtaaria. Alue ei ollut metsän monimuotoisuuskohte, sillä se ei ollut luonnontilainen eikä sen kaltainen. Alue rajoittui ojiin ja teihin.

Kilpailun seuraava tehtävä oli mitata **yksittäisen puun pituus (7.)** metreinä. Mittattava puu sijaitsi avoimella paikalla pururadan varrella, joten puun pituutta oli mahdollista mitata useasta eri suunnasta. Kuviossa 6 partiolaiset ovat mittaamassa puun pituutta kepin avulla. Puun pituuden oikea vastaus oli 13,4 metriä.

Kuvio 6. Puun pituuden mittaamista kepin avulla (Kuva: Reetta Ojanperä)

Yksittäisen puun pituuden mittaamisen jälkeen nuoret määrittivät **puuston kokonaistilavuuden kuorineen (5.)** kuutiometreinä hehtaarilla. Koealan puusto oli tasaikäistä, harvennettua ja järeää männikköä. Puuston pohjapinta-ala oli 23,7 neliometriä, keskipituus 15,4 metriä ja kokonaistilavuus 176,1 kuutiometriä hehtaarilla.

Kilpailuradan toiseksi viimeisellä koealalla sijaitti **leimaus**. Leimaustehtävä oli haastava, sillä kohteen puusto oli tasaikäistä ja hoidettua eivätkä puiden laadulliset erot olleet merkittäviä. Harvennus oli kuitenkin ajankohtainen. Mallileimaus tehtiin normaalia alaharvennusperiaatetta käyttäen. Puuston valtapituus oli 16 metriä. Puuston pohjapinta-ala oli leimauksen jälkeen metsänhoitosuosituksen mukainen eli 15 – 18 neliometriä hehtaarilla. Leimattavia puita oli 70 kappaletta, joista täytyi oikean vastauksen mukaan poistaa 35 kappaletta. Kuviossa 7 partiolaiset ovat suorittamassa leimaustehtävää.

Kuvio 7. Partiolaiset leimaamassa (Kuva: Reetta Ojanperä)

Viimeisellä koealalla oli kolme tehtävää: **kasvupaikkatyyppi (1.)**, **metsikön käsittely seuraavan viiden vuoden aikana (3.)** ja **puuston ikä (10.)** vuosina. Koealan puusto oli harvennettua männikköä, jonka oikea käsittelyvaihtoehto oli lepo.

Puuston harvennus oli tehty ajallaan, pohjapinta-ala ei ylittänyt harvennusrajaa ja latvuksilla oli hyvin tilaa kasvaa. Puuston ikä ei täyttänyt uudistuskypsyysrajaa. Puuston rinnankorkeusläpimitan kairattu ikä oli 49 vuotta. Siihen lisättiin ikälisäyksenä 15 vuotta, joten puuston iäksi saatiin 64 vuotta. Metsikön kasvupaikkatyyppi oli kuivahko kangas. Kenttäkerroksen vallitsevia lajeja olivat puolukka ja kanerva. Mustikkaa ei esiintynyt juuri lainkaan. Seinäsammalta esiintyi vallitsevasti ja kerrossammalta vähemmän. Jäkälää esiintyi välipinnoilla ja mättäillä.

4.3.6 Medianäkyvyys

Opinnäytetyölle haettiin näkyvyyttä median kautta. Kaikki artikkelit julkaistiin tapahtuman jälkeen, koska tarkoituksena ei ollut rekrytoida osallistujia vaan saada tapahtumalle näkyvyyttä. Tarkoituksena oli tavoittaa metsäalan organisaatioita, jotka voisivat toteuttaa opinnäytetyössä kehitettyä toimintamallia muilla paikkakunnilla. Toinen tarkoitus oli innostaa uusia osallistujia metsätaitokilpailuihin ja saada nykyisiä osallistujia tuomaan nuoria tuleviin kilpailuihin.

Metsätaitokilpailusta julkaistiin lehtiartikkeli 9.10.2017 Maaseudun Tulevaisuudessa otsikolla ”Metsätaidot haltuun jo nuorena”. Artikkelin on opinnäytetyön liitteenä 3. Artikkelin mainittiin myös lehden etusivulla otsikolla ”Partiolaiset oppivat mittaamaan puita” (Liite 4). Maaseudun Tulevaisuus julkaisi jutun myös nettijulkaisuna 12.10.2017 otsikolla ”Metsätaitokisat eivät ukkoudu, jos partiolaisilta kysytään!” (Jylhänlehto 2017, 8). Limingan paikallislehti Rantalakeus julkaisi opinnäytetyöstä lehtiartikkelin 11.10.2017 otsikolla ”Kisat innostivat Helin omalle alalle” (Liite 5). Myös Metsänomistajat Siikalakeus -lehdessä kerrottiin nuorten metsätaitokilpailuista (Liite 6).

Toimintamallin jatkumiseksi haen sille medianäkyvyyttä uudestaan keväällä tai kesällä 2018, jolloin Metsänhoitoyhdistys Siikalakeus ry järjestää metsätaitokilpailut Paavolassa. Median avulla voimme kutsua nuoria kilpailijoita paikalle ja kannustaa aikuisia kilpailijoita tuomaan nuorta sukupolvea kilpailemaan. Nuorille voisi perustaa myös sosiaalisen median kanavan, jossa voidaan tiedottaa tulevista metsätaitokilpailuista ja julkaista muutakin metsäalaan liittyvää materiaalia.

5 KYSELYTUTKIMUKSET

5.1 Metsätaitokurssit

Selvitin partiolaisten kokemuksia metsätaitokursseista kirjallisella kyselytutkimuksella. Jokainen osallistuja vastasi kyselyyn itsenäisesti. Kurssipäiviin osallistui yhteensä 38 partiolaista. Heistä 30 oli seikkailijoita ja seitsemän tarpoja. Jokaisena kurssipäivänä ryhmän koko ja nuorten ikärakenne vaihtelivat. Osallistujista 25 oli tyttöjä ja 13 poikia. Kurseille osallistui myös kahdeksan partion omaa ohjaajaa. Kaikki kurssiin osallistuneet partiolaiset ja ohjaajat vastasivat kyselyyn, eli vastausprosentti oli sata.

Vertailuun kuuluvasta samoajaryhmästä ei ollut lainkaan osallistujia. Kurssiin osallistui yksi vaeltaja. Hänen vastauksiaan ei ole huomioitu, sillä ikäluokka ei kuulunut vertailuun. Lisäksi yksittäisen vastaajan vastaukset olisivat yhdistettävissä vastaajaan, jolloin hänen vastauksensa eivät pysyisi anonyymeinä.

Kyselyssä partiolaiset kuvailivat kurssia kolmella adjektiivilla, kertoivat mikä oli mukavinta ja antoivat parannusehdotuksia kurssiin. Partiolaiset myös vastasivat erilaisiin kurssia koskeviin väittämiin kokemustensa perusteella. Vastausten asteikko oli viidestä yhteen. Vaihtoehto 5 tarkoitti täysin samaa mieltä, 4 samaa mieltä, 3 ei samaa eikä eri mieltä, 2 eri mieltä ja 1 täysin eri mieltä. Viimeiseksi kyselyssä kartoitettiin osallistujien taustatiedot eli ikäluokka ja sukupuoli. Kurssin kyselylomake on liitteenä 7.

Metsätaitokurssin kyselyssä kartoitettiin myös, minkä verran nuoret tietävät metsäalan koulutusvaihtoehtoista, kiinnostaako metsäala heitä ja voisivatko he hakeutua metsäalan kouluun. Lisäksi kartoitettiin, mitkä metsäalan perus- ja korkeakoulututkinnoista kiinnostivat nuoria. Tämä osio kyselystä on työn liitteenä 8.

5.1.1 Sanallinen palaute

Ensimmäisessä sanallisessa kysymyksessä osallistujat **kuvailivat** kurssia kolmella adjektiivilla. Seikkailijoista 26 vastasivat kysymykseen. Seikkailijat kuvailivat kurssia pääosin adjektiiveilla hauska, kiva, mukava, opettavainen, hyödyllinen, mielenkiintoinen ja kiinnostava. Yksittäisissä palautteissa kurssia kuvailtiin adjektiivein auttava, täydellinen, opettava, paras ja rento. Osa vastaajista kuvaili kurssia helpoksi ja osa vähän vaikeaksi. Muutama seikkailija oli kokenut kurssin pitkäksi ja muutama lyhyeksi. Yhden vastaajan mielestä kurssi oli tylsä.

Kaikki tarpojat vastasivat kurssia kuvailevaan kysymykseen. Tarpojien mielestä kurssi oli mukava, hauska, kiva, mielenkiintoinen, kiinnostava ja opettavainen. Muutaman tarpojan mielestä kurssi oli myös *"partiomainen"* ja *"parasta"*. Kahden vastaajan mielestä kurssi oli liian pitkä, tylsä ja siinä oli liian paljon asiaa.

Toisessa sanallisessa kysymyksessä osallistujilta kysyttiin, mikä kurssissa oli **mukavinta**. Muutamaa lukuun ottamatta lähes kaikki seikkailijat vastasivat kysymykseen. Seikkailijoista suurin osa kertoi, että kurssissa oli mukavinta metsässä ja ulkona oleminen, retkeilyhenkisyys, uuden oppiminen sekä puiden mittaaminen. Mittaustehtävistä erityisesti pituuden mittaus ja iän arviointi oli mukavinta. Seikkailijoiden mielestä mukavaa oli myös oppia uutta, tehdä ja tutkia. Mukavaa olivat myös kavereiden kanssa oleminen ja leikkiminen, laavulla ja nuotiolla oleminen sekä makkaran paisto, eväät ja syöminen.

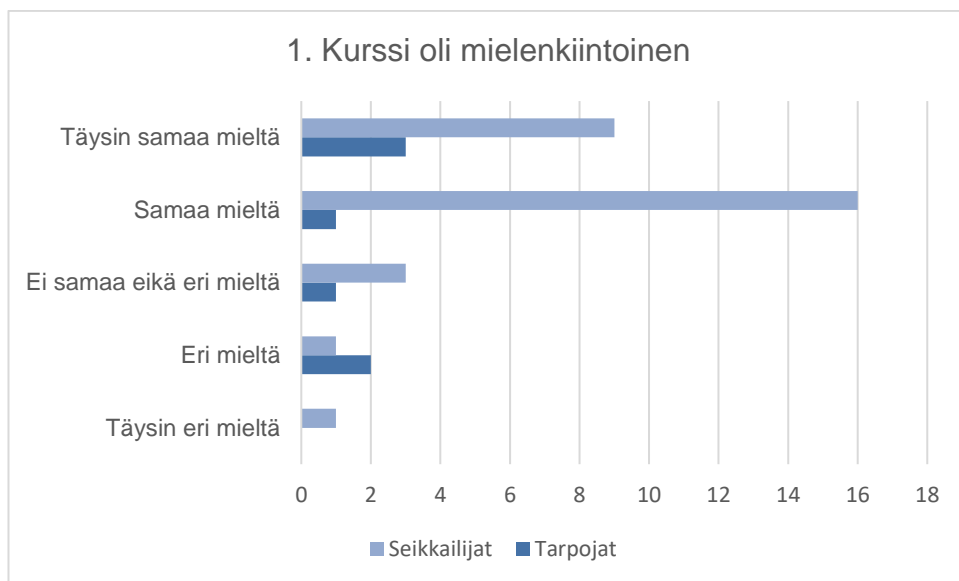
Tarpojien mielestä kurssissa mukavinta olivat leikit, kaverit ja *"tehdä kaikenlaista"*. Mukavaa olivat puiden mittaaminen ja erityisesti puun pituuden mittaus. Muutaman vastauksen perusteella tarpojien mielestä kurssilla oli helppo oppia, vaikka ei aluksi jotain osannut. Yksittäisten vastausten mukaan kurssissa oli mukavinta *"suurin osa asiasta"* ja *"kaikki oli ihan parasta"*.

Viimeisessä sanallisessa kysymyksessä osallistujat antoivat **parannusehdotuksia** kurssiin. Kymmenen seikkailijaa vastasi kysymykseen. Suuressa osaa vastauksista ehdotettiin, että kurssi voisi olla lyhyempi. Yksittäisiä parannusehdotuksia olivat selkeämmin ja helpommin selitetyt asiat sekä enemmän vapaa-aikaa ja

enemmän makkaraa. Yhdessä vastauksessa todettiin, ettei parannusehdotuksia ole, koska kurssi oli vastaajan mukaan täydellinen. Tarpojista kolme kertoivat parannusehdotuksia kurssiin. Heistä kaksi ehdottivat, että kurssi voisi olla lyhyempi. Yhden vastaajan mielestä parannusehdotuksia ei ollut, koska *”kaikki oli hyvin”*.

5.1.2 Mielenkiintoisuus

Kyselytutkimuksen ensimmäisessä kysymyksessä kysyttiin, oliko kurssi osallistujien mielestä mielenkiintoinen. Kuvion 8 perusteella suurin osa seikkailijoista koki kurssin mielenkiintoiseksi. Vain yksittäiset seikkailijat olivat sitä mieltä, ettei kurssi ollut mielenkiintoinen. Tarpojen osalta vastauksissa oli enemmän hajontaa, mutta vastaajista yli puolet oli samaa tai täysin samaa mieltä siitä, että kurssi oli heidän mielestään mielenkiintoinen. Osallistujien antamat sanalliset palautteet tukevat vastauksia. Palautteessa suuri osa seikkailijoista ja tarpojista kuvailivat kurssia mielenkiintoiseksi ja kiinnostavaksi.

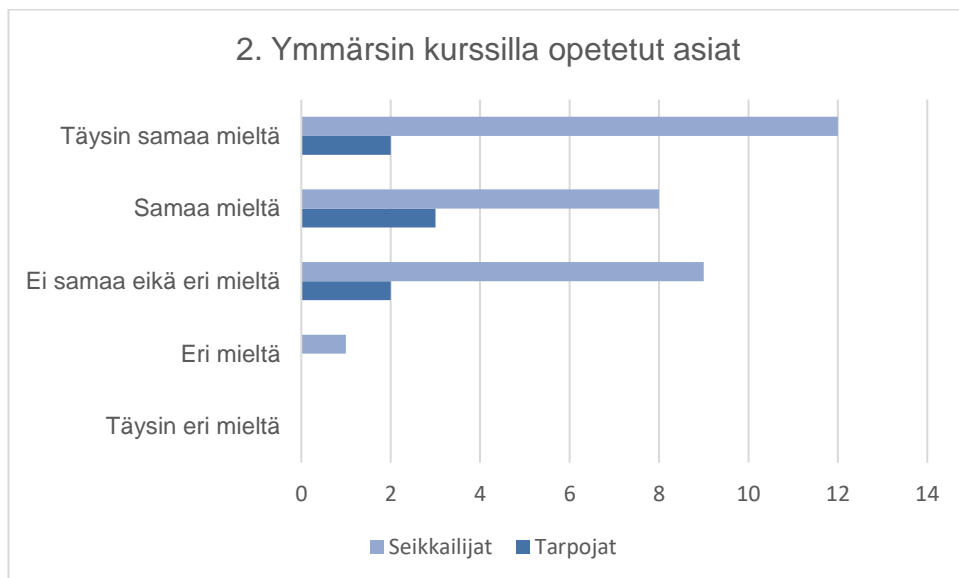
Kuvio 8. Kurssin mielenkiintoisuus

5.1.3 Ymmärrettävyys ja hyödyllisyys

Toisessa kysymyksessä kartoitettiin, ymmärsivätkö partiolaiset kurssilla opetetut asiat. Kuvion 9 mukaan noin kaksi kolmasosaa kaikista osallistujista kokivat ymmärtäneensä kurssilla opetetut asiat. Tästä voidaan päätellä, että nuoresta iäs-

tään huolimatta molempien ikäluokkien osallistujat kykenivät ymmärtämään metsätaitoilussa tarvittavat taidot. Sanallisessa palautteessa osallistujat kuvailivat kurssia opettavaiseksi. Muutama tarpoja kirjoitti myös, että kurssilla oli helppo oppia, vaikka ei aluksi osannut jotain.

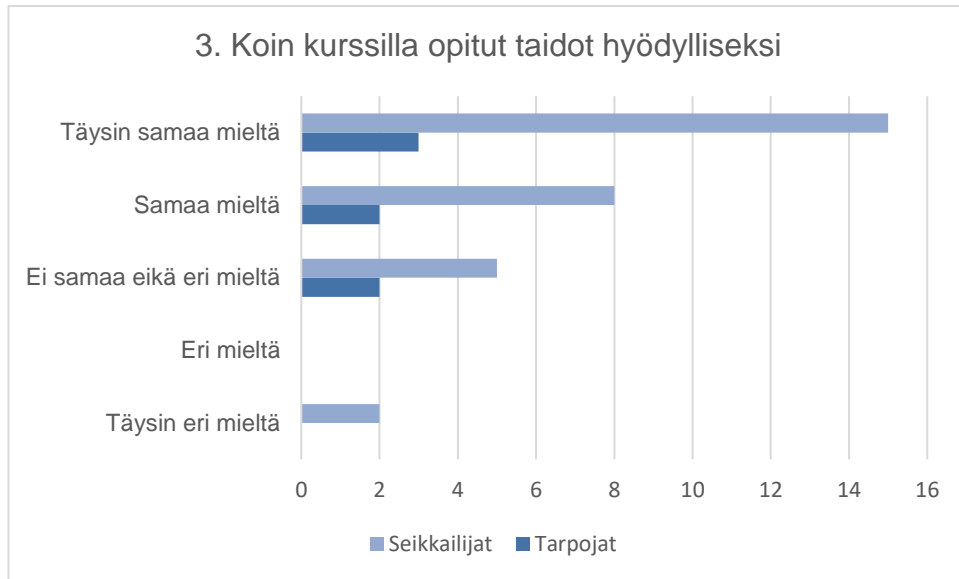
Vajaa kolmannes molempien ikäluokkien vastaajista ei ollut samaa eikä eri mieltä kurssilla opettettujen asioiden ymmärrettävyydestä (Kuvio 9). Kurssilla tuli paljon uutta asiaa, joten osa osallistujista ei välttämättä osannut omaksua kaikkea tietoa. Muutama seikkailija toivoi sanallisessa palautteessa, että kurssin asiat olisi selitetty selkeämmin ja helpommin.

Kuvio 9. Kurssilla opettettujen asioiden ymmärrettävyys

Kolmannessa kysymyksessä selvitettiin, kokivatko partiolaiset kurssilla opitut taidot hyödylliseksi. Molemmista ikäluokista valtaosa koki kurssilla opitut taidot hyödylliseksi (Kuvio 10). Sanallisessa palautteessakin moni seikkailija kertoi, että kurssi oli heidän mielestään hyödyllinen.

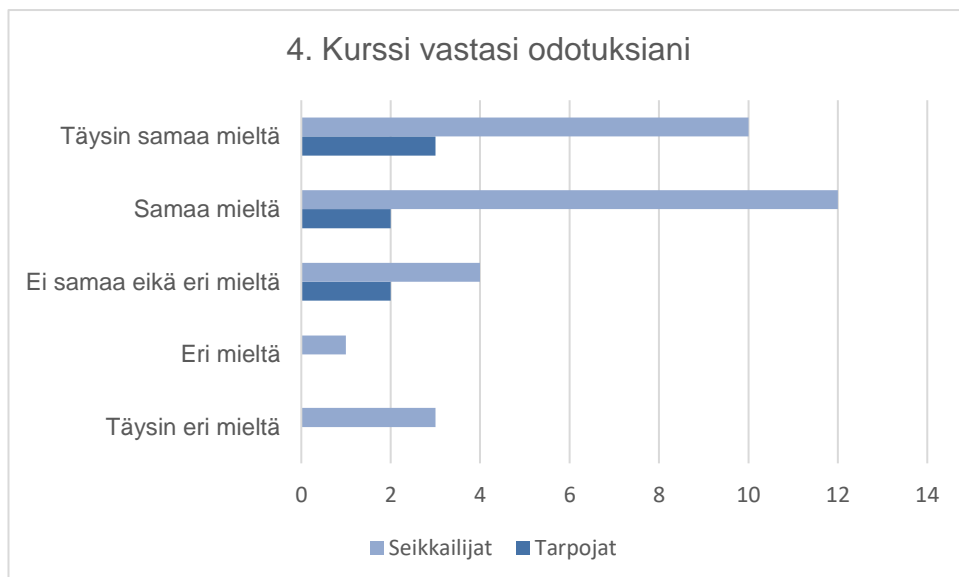
Muutama seikkailija oli täysin eri mieltä kurssin hyödyllisyydestä. He eivät välttämättä olleet kiinnostuneita kurssin aiheesta tai eivät vielä ymmärtäneet, että kurssista tulee olemaan hyötyä kilpailussa.

Kuvio 10. Kurssilla opittujen taitojen hyödyllisyys

5.1.4 Vastaavuus odotuksiin ja osallistujien tyytyväisyys

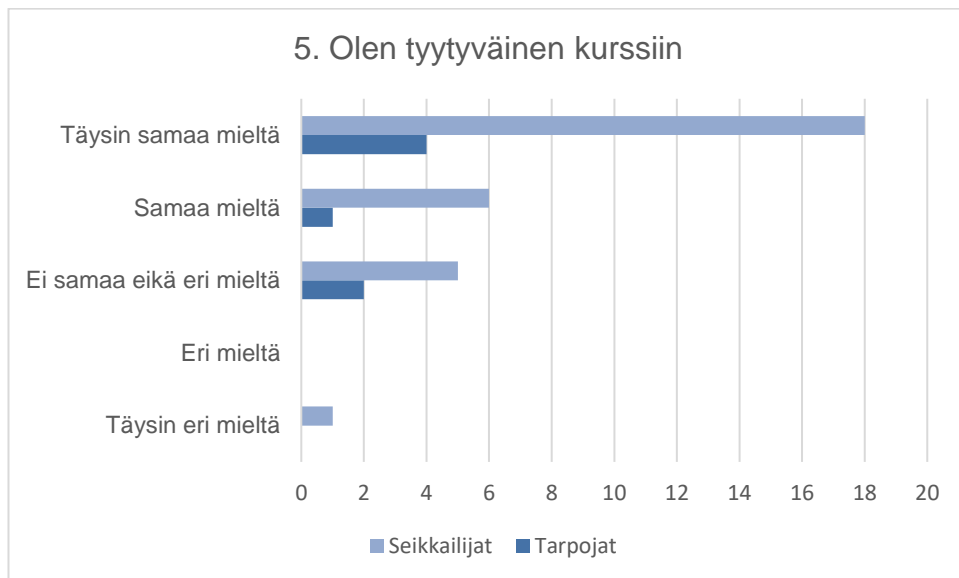
Neljännessä kysymyksessä selvitettiin, vastasiko kurssi osallistujien odotuksiin. Kuvion 11 mukaan lähes kolme neljäsosaa seikkailijoista ja tarpojista vastasivat, että kurssi vastasi heidän odotuksiinsa. Seikkailijoista muutama oli eri mieltä kurssin vastaavuudesta odotuksiin. Negatiiviseen vastaukseen voi olla monia perusteluita. On myös mahdollista, etteivät seikkailijat olleet varmoja mitä odottaa kurssista, sillä aihe oli täysin uusi ja vastaavaa kurssia ei ollut järjestetty heille aiemmin.

Kuvio 11. Kurssin vastaavuus odotuksiin

Viidennessä kysymyksessä kysyttiin, olivatko osallistujat tyytyväisiä kurssiin. Sekä seikkailijoista että tarpojista selkeästi valtaosa oli tyytyväisiä kurssiin (Kuvio 12). Molemmat ikäluokat kuvailivat kurssia paljon positiivisilla adjektiveilla. Kurssi oli osallistujien mielestä mukava, kiinnostava ja hauska. Mukavaa olivat uuden oppiminen ja puiden mittaaminen.

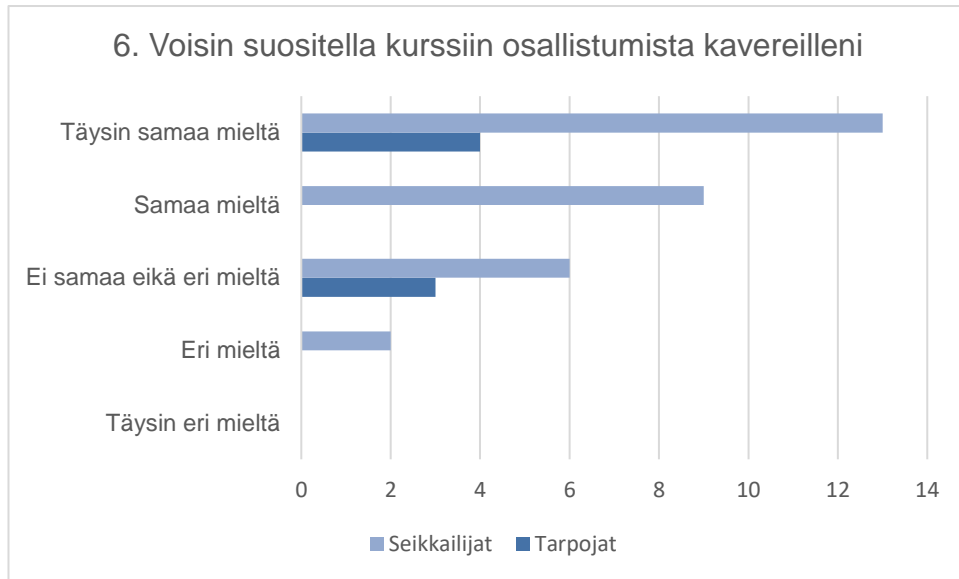
Molemmista ikäluokista moni osallistuja antoi sanallista palautetta kurssin kestosta ja ehdotti, että se olisi voinut olla lyhyempi. Muutama tarpoja kuvaili kurssia pitkäksi, tylsäksi ja siinä oli heidän mielestään liian paljon asiaa. Vaikka moni osallistuja kuvailikin kurssia liian pitkäksi, se ei näytä vaikuttaneen heidän yleiseen tyytyväisyyteensä.

Kuvio 12. Tyytyväisyys kurssiin

5.1.5 Suositeltavuus

Kuudennessa kysymyksessä selvitettiin, voisivatko osallistujat suositella kurssiin osallistumista kavereilleen. Seikkailijoista lähes 75 prosenttia vastasi myönteisesti ja 20 prosenttia ei ollut samaa eikä eri mieltä kurssin suositeltavuudesta (Kuvio 13). Tarpojista neljä oli täysin samaa mieltä ja kolme ei samaa eikä eri mieltä siitä, että voisivat suositella kurssiin osallistumista kavereilleen.

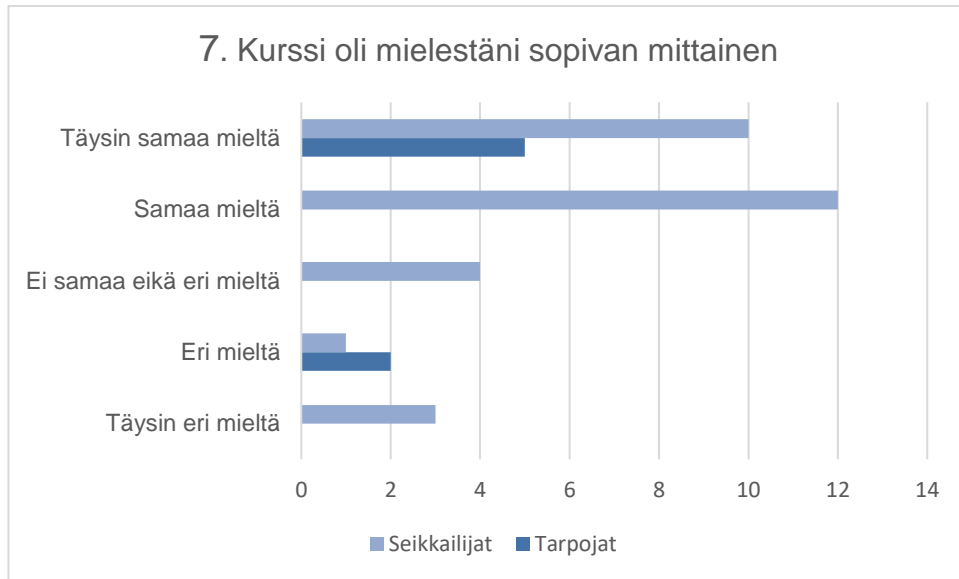
Kuvio 13. Kurssin suositeltavuus kavereille

Partiotoiminnassa korostuvat yhdessä tekeminen ja yhteisöllisyys. Sanallisen palautteen mukaan osallistujien mielestä kurssissa mukavinta olivat kaverit. Jos metsätaitokursseja järjestetään jatkossa, niihin on mahdollista saada lisää nuoria osallistujia suosittelun avulla. Nuoria voisi myös kannustaa suositteluun palkitsemalla sekä suosittelija että suosittelun ansiosta kurssiin osallistunut kaveri.

5.1.6 Kurssin pituus

Seitsemännessä kysymyksessä kysyttiin, oliko kurssi partiolaisten mielestä sopivan mittainen. Tämän kysymyksen vastauksissa oli selvästi eniten hajontaa. Suurin osa osallistujista oli täysin samaa tai samaa mieltä siitä, että kurssi oli sopivan mittainen, mutta eriäviäkin mielipiteitä oli useita (Kuvio 14).

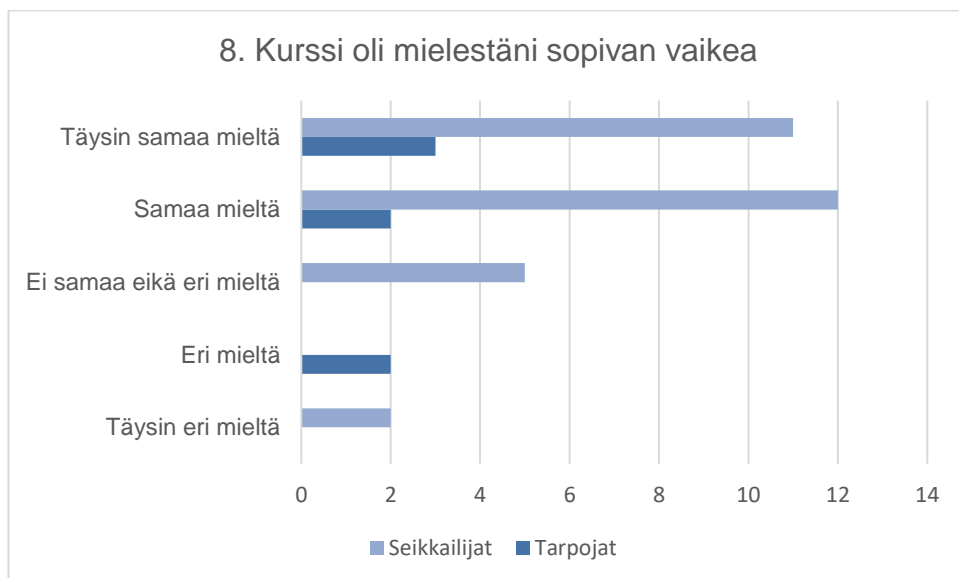
Kysymyksen asettelua olisi ollut hyvä tarkentaa. Nyt kysymyksen ja vastausten asettelu ei määrittele, oliko kurssi vastaajien mielestä liian pitkä vai lyhyt. Sanallisten kysymysten palautteet kuitenkin täydentävät tämän kysymyksen vastauksia. Suurin osa parannusehdotuksia antaneista vastaajista oli sitä mieltä, että kurssi oli liian pitkä ja sitä olisi voinut lyhentää. Toisaalta muutamissa yksittäisissä vastauksissa todettiin, että kurssi oli lyhyt. Kun kurseja järjestetään jatkossa, niiden kestoa kannattaa lyhentää neljästä tunnista.

Kuvio 14. Kurssin pituus

5.1.7 Haastavuus

Kahdeksannessa kysymyksessä kysyttiin, oliko kurssi partiolaisten mielestä sopivan vaikea. Noin 75% seikkailijoista oli sitä mieltä, että kurssi oli sopivan vaikea (Kuvio 15). Vain kaksi seikkailijaa oli täysin eri mieltä. Tarpojista suurin osa oli samaa tai täysin samaa mieltä siitä, että kurssi oli sopivan vaikea.

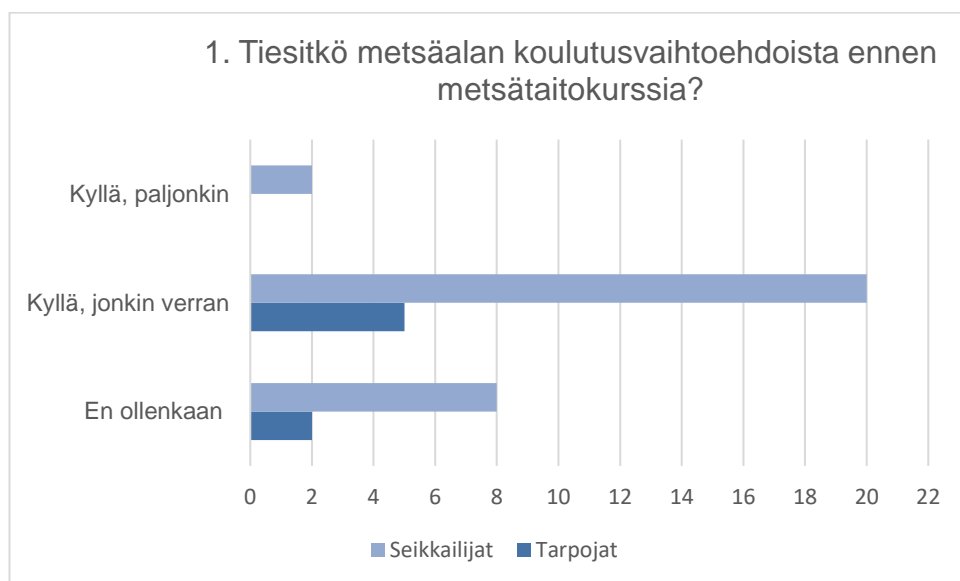
Kuvio 15. Kurssin haastavuus

Kysymyksen asettelu olisi pitänyt laatia tarkemmaksi, sillä nyt jää tulkinnan vaaraan, oliko kurssi osallistujien mielestä liian helppo vai vaikea. Yksittäisissä palautteissa kurssia kuvailtiin helpoksi, osan mielestä kurssi oli vähän vaikea. Samallisessa palautteessa muutama tarpoja kirjoitti, että kurssilla oli helppo oppia, vaikei aluksi osannut jotain.

5.1.8 Metsäalan kiinnostavuus

Kyselyn toisessa osiossa kartoitettiin, kuinka hyvin nuoret tietävät metsäalan koulutusvaihtoehdoista, kiinnostaako metsäala heitä ja voisivatko he harkita hakevansa metsäalan kouluun. Opinnäytetyön pitkän tähtäimen tavoitteena oli innostaa nuoria metsäalalle, joten kerroin osallistujille metsäalan koulutusvaihtoehdoista metsätaitokurssin yhteydessä. Vaikka seikkailijat eivät ole vielä siinä tilanteessa, että alanvalinta olisi ajankohtainen, tietoa eri koulutusvaihtoehdoista on hyvä tarjota tarpeeksi varhain. Tarpojat puolestaan ovat jo siinä iässä, että he alkavat miettiä mihin koulutukseen hakeutuvat peruskoulun jälkeen.

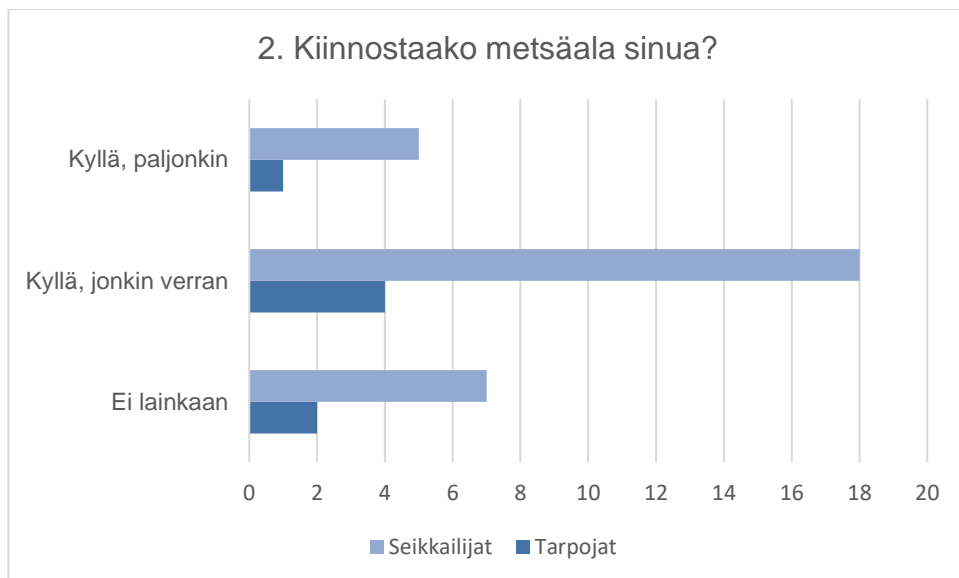
Ensimmäisessä kysymyksessä selvitettiin, tiesivätkö nuoret metsäalan koulutusvaihtoehdoista ennen metsätaitokurssia (Kuvio 16). Vastausten mukaan seikkailijoista ja tarpojista suurin osa tiesi koulutusvaihtoehdoista ennen kurssia jonkin verran.

Kuvio 16. Tietämys metsäalan koulutusvaihtoehdoista ennen kurssia

Vastausten perusteella oli hyödyllistä, että kerroin metsätaitokurssilla metsäalan koulutusvaihtoehtoista. Yli neljännes seikkailijoista ja muutama tarpojista ei ollut kuullut koulutusvaihtoehtoista aiemmin lainkaan.

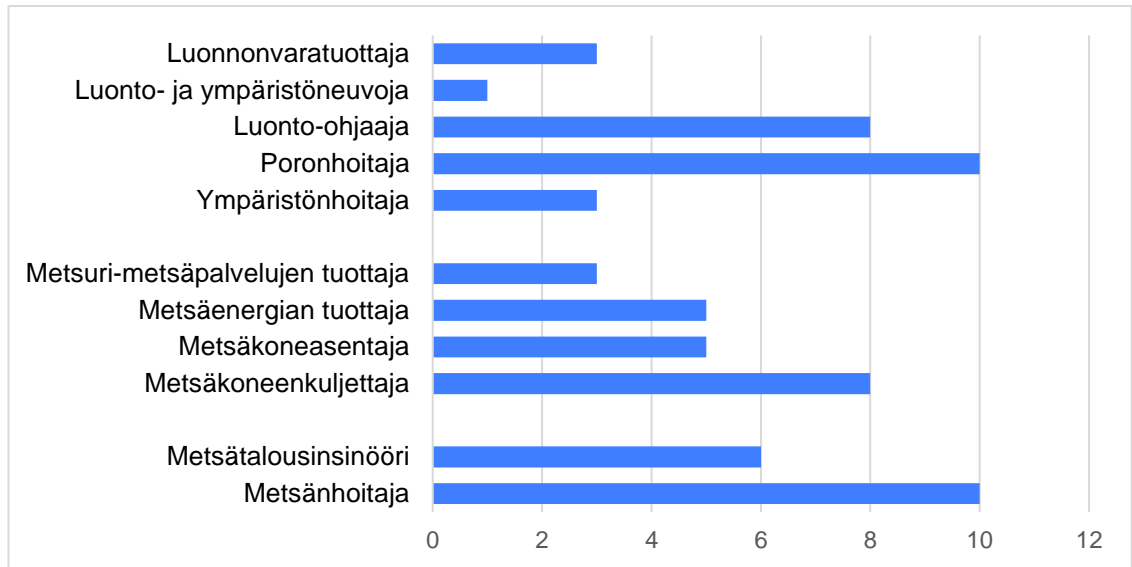
Toisessa metsäalan koulutusta koskevassa kysymyksessä kysyttiin, kiinnostaako metsäala nuoria. Seikkailijoista yli kolme neljännestä on kiinnostunut metsäalasta ja lähes neljännesosa metsäala ei kiinnosta lainkaan (Kuvio 17). Tarpojista suurin osa on kiinnostunut metsäalasta jonkin verran, osa ei lainkaan.

Kuvio 17. Metsäalan kiinnostavuus

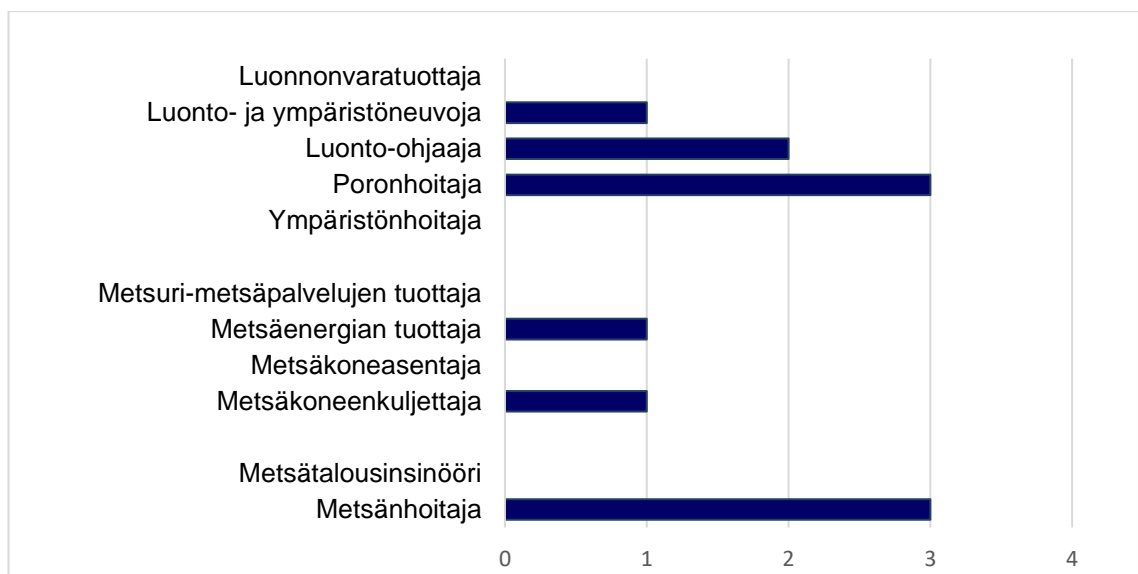
Kolmannessa metsäalan koulutusvaihtoehtoja koskevassa kysymyksessä kysyttiin, voisivatko nuoret harkita hakevansa metsäalan kouluun. Seikkailijoista 70 prosenttia ja tarpojista noin 60 prosenttia vastasivat myönteisesti. Kielteisiä vastauksia antoivat 30 prosenttia seikkailijoista ja noin 40 prosenttia tarpojista.

Ne partiolaiset, jotka voisivat harkita hakevansa metsäalan kouluun, vastasivat myös jatkokysymykseen (Kuvio 18). Kysymyksessä kartoitettiin, mitkä alat heitä kiinnostavat. Seikkailijoita kiinnostivat eniten poronhoitajan, metsänhoitajan, luonto-ohjaajan ja metsäkoneenkuljettajan ammattitutkinnot. Vähiten kiinnostavia aloja olivat luonto- ja ympäristöneuvoja, luonnonvaratuottaja, ympäristönhoitaja sekä metsuri-metsäpalvelujen tuottaja.

Kuvio 18. Seikkailijoita kiinnostaneet alat

Tarpojen vastaukset kiinnostavista aloista olivat samantyyllisiä seikkailijoiden vastausten kanssa. Kiinnostavimpia aloja olivat poronhoitajan ja metsänhoitajan ammattitutkinnot. Vähiten kiinnostavia aloja olivat luonnonvaratuottaja, ympäristönhoitaja ja metsätalousinsinööri (Kuvio 19).

Kuvio 19. Tarpoja kiinnostaneet alat

5.1.9 Ohjaajien kokemukset

Lähes kaikki ohjaajat **kuvailivat** kurssia mielenkiintoiseksi ja opettavaiseksi. Muita kurssia kuvailevia adjektiiveja olivat mukava, käytännöllinen, antoisa, opastava, teoreettinen, haastava ja sympaattinen. Kurssi oli ohjaajien mielestä myös johdonmukainen, sopivan mittainen ja hyvin ajoitettu. Yhdessä vastauksessa todettiin, että kurssilla oli asiansa osaava opettaja.

Kurssissa selvästi **mukavinta** oli uusien asioiden oppiminen. Mukavaa olivat harjoitukset, puun pituuden mittaaminen, relaskoopin käyttö ja eri metsätyyppeihin tutustuminen. Nuorten opetus ja opastus olivat selkeitä ja ohjaajien mukaan nuoret olivat selvästi kiinnostuneita aiheesta. Kurssi oli sopivan tiivis. Opettaja oli ystävällinen ja käsitteli nuoria hyvin. Kurssilla käytetyt esimerkit olivat hauskoja ja tunnelma oli hyvä ja rento.

Monivalintakysymyksiin ohjaajat vastasivat hyvin yhteneväisesti ja palaute oli erityisen myönteistä. Kaikki ohjaajat olivat samaa tai täysin samaa mieltä siitä, että kurssi oli mielenkiintoinen, sopivan mittainen ja sopivan vaikea. Samaa tai täysin samaa mieltä oltiin myös siitä, että he ymmärsivät kurssilla opetetut asiat, olivat tyytyväisiä kurssiin ja voisivat suositella kurssiin osallistumista kavereilleen. Ohjaajat olivat yhtä lukuun ottamatta samaa tai täysin samaa mieltä siitä, että he kokivat kurssilla opitut taidot hyödylliseksi ja että kurssi vastasi heidän odotuksiin.

Ohjaajat antoivat kolme **parannusehdotusta**. Yhdessä vastauksessa toivottiin parempaa ryhmäytymistä kurssin alussa. Yhden ehdotuksen mukaan tempo voisi olla nopeampi ja toisen mukaan kurssi voisi olla vielä pidempi, jotta lapset ehtisivät omaksua tietoa paremmin.

5.2 Metsätaitokilpailu

Metsätaitokilpailuun osallistui yhteensä 27 nuorta, joista 22 oli seikkailijoita ja viisi tarpoja. Samoajista ja vaeltajista ei ollut yhtään osallistujaa. Osallistujista tyttöjä oli 19 ja poikia kahdeksan. Kaikki kilpailuun osallistuneet tarpojat olivat tyttöjä. Kyselyyn tuli yhteensä 21 vastausta, eli vastausprosentti oli yhteensä 78 prosenttia. Kilpailun kyselylomake on liitteenä 9. Kysely toteutettiin palkintojenjaon jälkeen ja osa osallistujista ehti lähteä kotiin ennen sitä. Vastausprosentti oli kuitenkin suuri, joten en kokenut tarpeelliseksi vaatia kyselyyn jälkikäteen vastauksia niiltä osallistujilta, jotka olivat ehtineet poistua paikalta aiemmin.

Seikkailijoiden 22 osallistujasta 16 vastasivat kyselyyn, eli vastausprosentiksi saatiin 72 prosenttia. Kilpailuun osallistuneista viidestä tarpojasta neljä vastasivat kyselyyn, eli vastausprosentiksi saatiin 80 prosenttia. Tavoitteena oli saada vähintään kymmenen osallistujaa jokaisesta nuorisoryhmästä. Seikkailijoiden osalta tavoite täyttyi, mutta tarpojen kohdalla tavoite jäi puoleen. Tämän vuoksi tarpojen kyselytulokset eivät edusta koko perusjoukkoa eivätkä siksi ole täysin vertailukelpoisia. Samoajista ei ollut yhtään osallistujaa.

5.2.1 Sanallinen palaute

Seikkailijoilta saatiin todella paljon sanallista palautetta, sillä lähes kaikki vastasivat sanallisiin kysymyksiin. Suurin osa seikkailijoista **kuvailivat** kilpailua kiinnostavaksi ja mielenkiintoiseksi, opettavaksi, sopivan vaikeaksi ja sopivan mittaiseksi. Muutamat osallistujat olivat kokeneet kilpailut helppoina tai melko helppoina, yksi osallistuja myös väsyttävänä ja haastavana. Kaiken kaikkiaan osallistuminen oli hauskaa ja kiinnostavaa. Tarpojat kuvailivat kilpailua positiivisin adjektiivein. Kilpailu oli heidän mielestään hauska, kiva, mukava ja mielenkiintoinen.

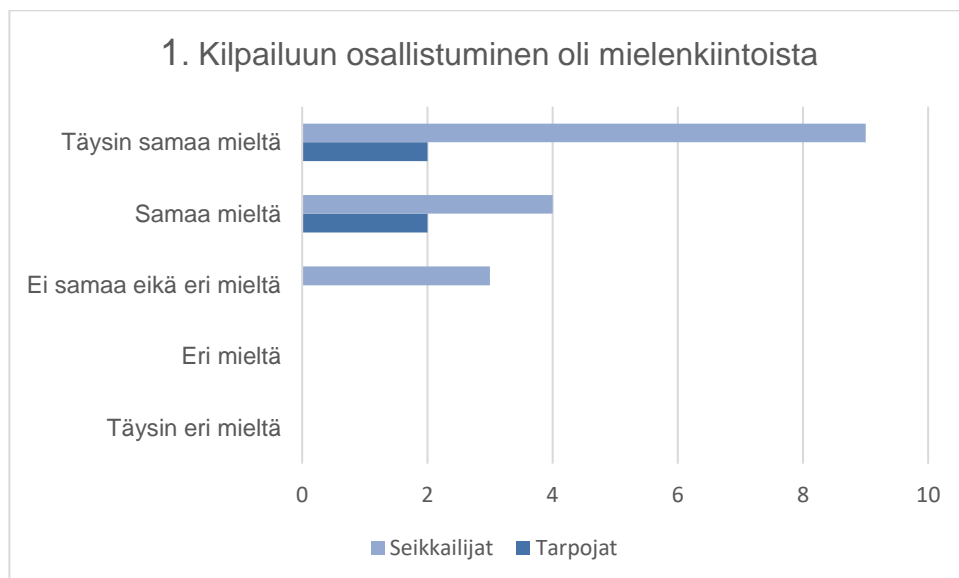
Seikkailijoiden mielestä **mukavinta** kilpailussa olivat tehtävien tekeminen ja niihin vastaaminen, uuden oppiminen sekä kisailu ja kysymykset. Yksi osallistujista piti erityisesti leimaustehtävästä. Mukavaa olivat myös palkintojenjako, hyvät palkinnot ja se kun sai tietää mitkä pisteet kilpailusta sai. Seikkailijat pitivät ulkoilusta, makkaran- ja vaahtokarkkien paistamisesta sekä kavereiden kanssa olemisesta.

Tarpojen vastausten perusteella tehtävät olivat sopivan vaikeita. Heidän mielestään kilpailussa mukavinta olivat osallistuminen ja tehtävät. Mukavaa oli myös se, että tehtävät olivat sopivan vaikeita. Yksi tarpoja vastasi, että osallistumisessa mukavinta oli kaikki.

Parannusehdotuksissa seikkailijat antoivat enemmän ”*en parantaisi mitään*” -vastauksia kuin varsinaisia parannusehdotuksia. Seikkailijat antoivat kolme parannusehdotusta: kiinnostavampi aihe, lyhempi kesto ja toivottiin, ettei samoja asioita toistettaisi koko ajan. Tästä osallistuja antoi aiemmin myös suullista palautetta ja tarkoitti asioiden toistolla sitä, että miksi koealoilla mitataan samoja asioita ja käytetään toistuvasti samoja mittavälineitä. Tarpojen vastauksissa ei ollut lainkaan parannusehdotuksia.

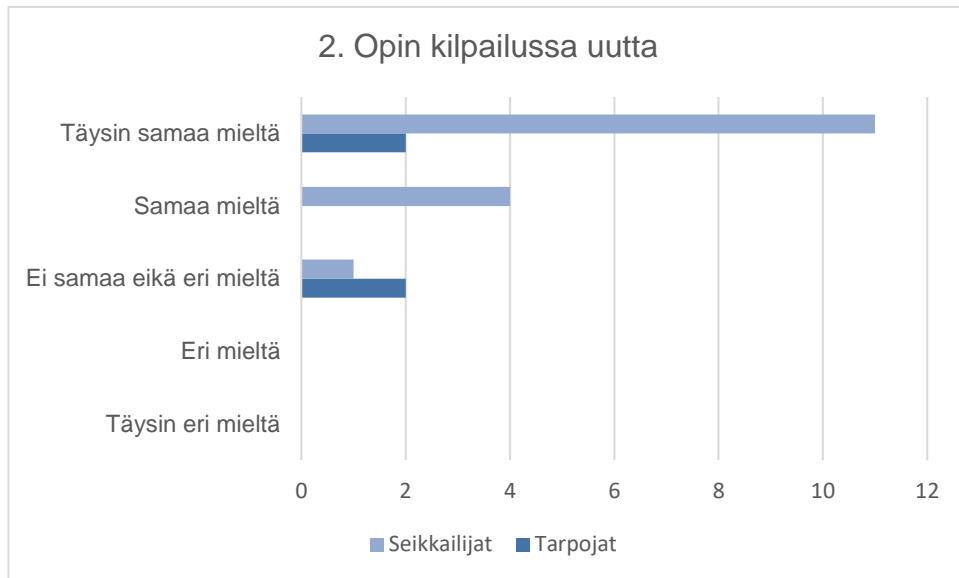
5.2.2 Mielenkiintoisuus ja uuden oppiminen

Ensimmäiseksi kysyttiin, oliko kilpailu osallistujien mielestä mielenkiintoinen. Vastausten perusteella seikkailijat ja tarpojat kokivat kilpailun mielenkiintoisena, sillä kukaan kyselyyn vastaajista ei ollut eri mieltä (Kuvio 20). Myös sanallisen palautteen ja kilpailun aikana tekemäni havainnoinnin perusteella suurin osa osallistujista koki kilpailun mielenkiintoisena.

Kuvio 20. Kilpailuun osallistumisen mielenkiintoisuus

Toisessa kysymyksessä kysyttiin, oppivatko osallistujat kilpailussa uutta. Valtaosa vastaajista kokivat oppineensa kilpailussa uutta (Kuvio 21). Sanallisten kysymysten vastauksissa toistui usein, että mukavinta kilpailussa oli uuden oppiminen. Kyselyn palautteen ja havainnoinnin mukaan varsinkin leimaustehtävästä pidettiin erityisen paljon.

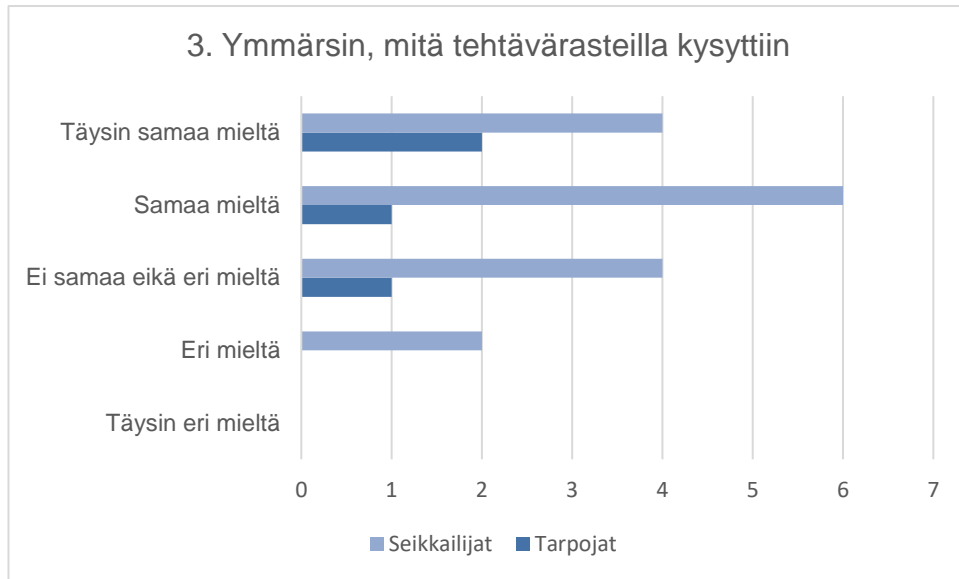

Kuvio 21. Uuden oppiminen kilpailussa

5.2.3 Tehtävien määrä ja ymmärrettävyys

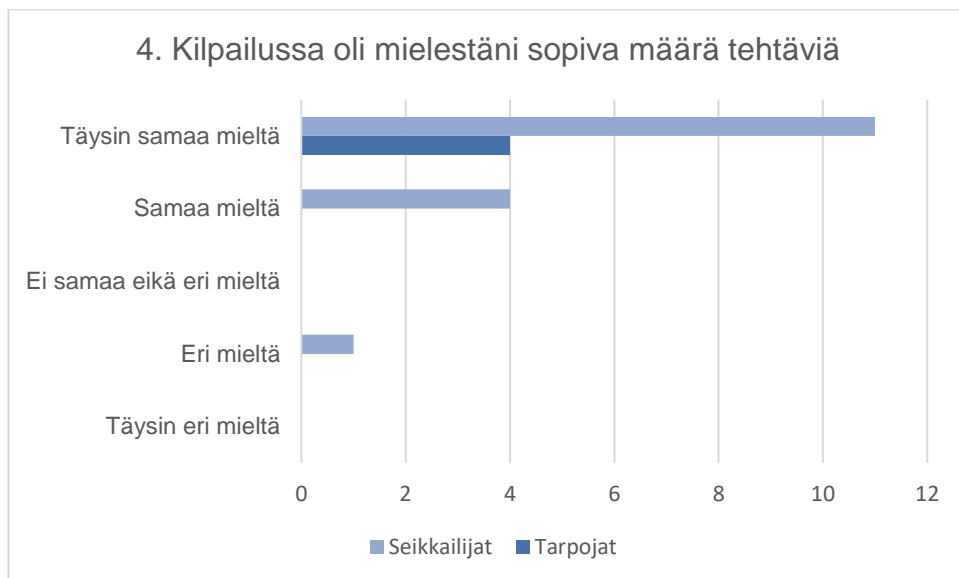
Kolmanneksi kysyttiin, ymmärsivätkö osallistujat mitä tehtävärasteilla kysyttiin. Kuvion 22 mukaan osallistujien vastauksissa oli jonkin verran hajontaa. Ainakin seikkailijoiden vastausten perusteella voidaan todeta, etteivät kaikki heistä ymmärtäneet, mitä tehtävärasteilla kysyttiin. Tämän vuoksi on tärkeää, että ryhmän mukana kulkee osaava ohjaaja, joka voi tarvittaessa neuvoa nuoria.

Vaikka nuoret eivät aina koe ymmärtävänsä mitä tehtävissä kysytään, he voivat silti vastata kysymyksiin mittaustensa perusteella, arvioimalla tai arvaamalla. Kun nuoret osallistuvat kilpailuihin useamman kerran, heidän ymmärryksensä tehtävissä kysyttävistä asioista alkaa varmasti laajeta. Alussa kilpailussa tärkeintä on pitää nuorten innostusta yllä ja saada heille onnistumisen kokemuksia.

Kuvio 22. Tehtävien ymmärrettävyys

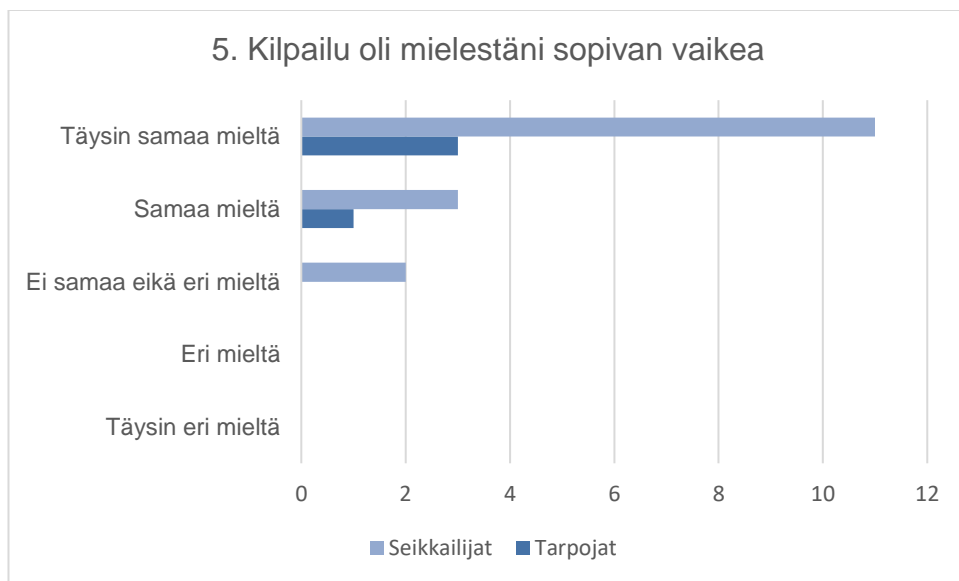
Neljännessä kysymyksessä selvitettiin, oliko kilpailussa sopiva määrä tehtäviä. Ennen kilpailua pohdin, onko kilpailu nuorten mielestä liian pitkä. Huolen aihe oli kuitenkin turha, sillä seikkailijat ja tarpojat olivat lähes yksimielisesti samaa mieltä siitä, että tehtäviä oli sopiva määrä (Kuvio 23). Sanallisen palautteen mukaan mukavinta olivat tehtävien tekeminen, kisailu, kysymykset ja niihin vastaaminen.

Kuvio 23. Tehtävien määrä kilpailussa

5.2.4 Haastavuus

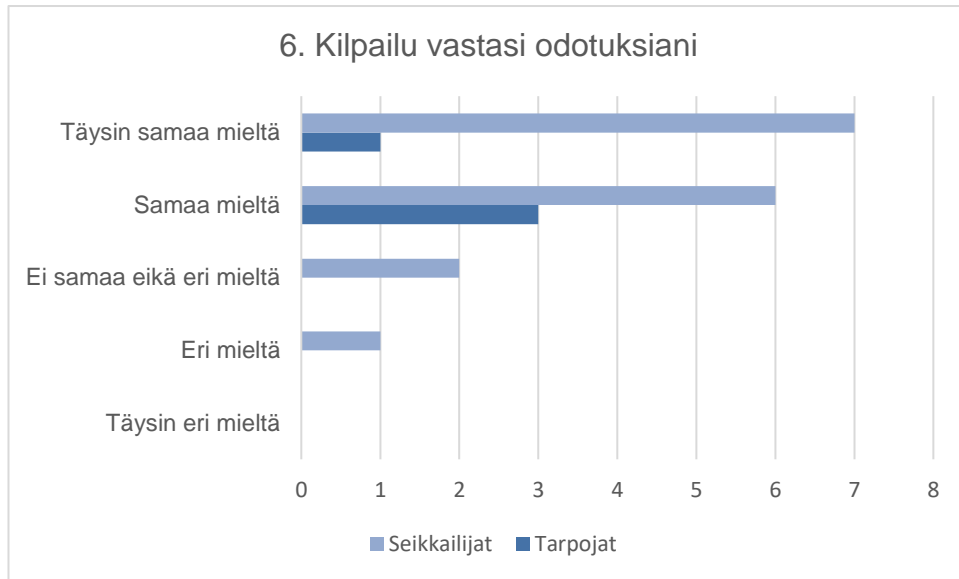
Viidennessä kysymyksessä kartoitettiin kilpailun vaikeutta. Kuviosta 24 nähdään, että suurin osa molempien ikäluokkien osallistujista koki kilpailun olleen heidän mielestään sopivan vaikea. Myös sanallisessa palautteessa seikkailijat totesivat kilpailun olleen sopivan vaikea. Muutamat osallistajat kokivat kilpailun helpoksi tai melko helpoksi. Vain yksi osallistuja kuvaili kilpailua haastavaksi. Myös tarpojat vastasivat sanalliseen palautteeseen, että tehtävät olivat heidän mielestään sopivan vaikeita.

Kuvio 24. Kilpailun haastavuus

5.2.5 Vastaavuus odotuksiin

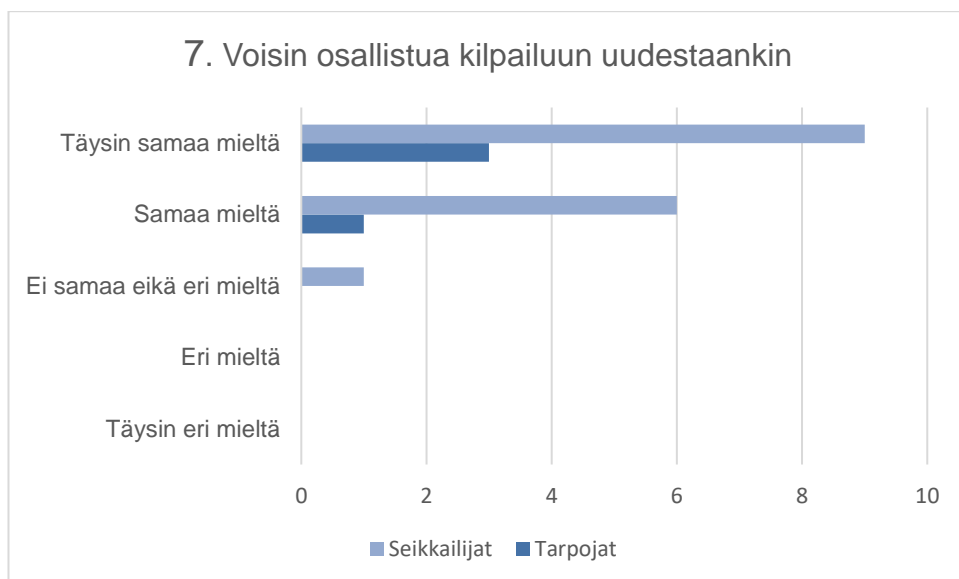
Kuudennessa kysymyksessä kysyttiin, vastasiko kilpailu osallistujien odotuksia. Suurin osa molempien ikäluokkien vastaajista oli samaa tai täysin samaa mieltä siitä, että kilpailu vastasi heidän odotuksiaan (Kuvio 25).

Kuvio 25. Kilpailun vastaavuus odotuksiin

5.2.6 Uudelleen osallistuminen ja suositeltavuus

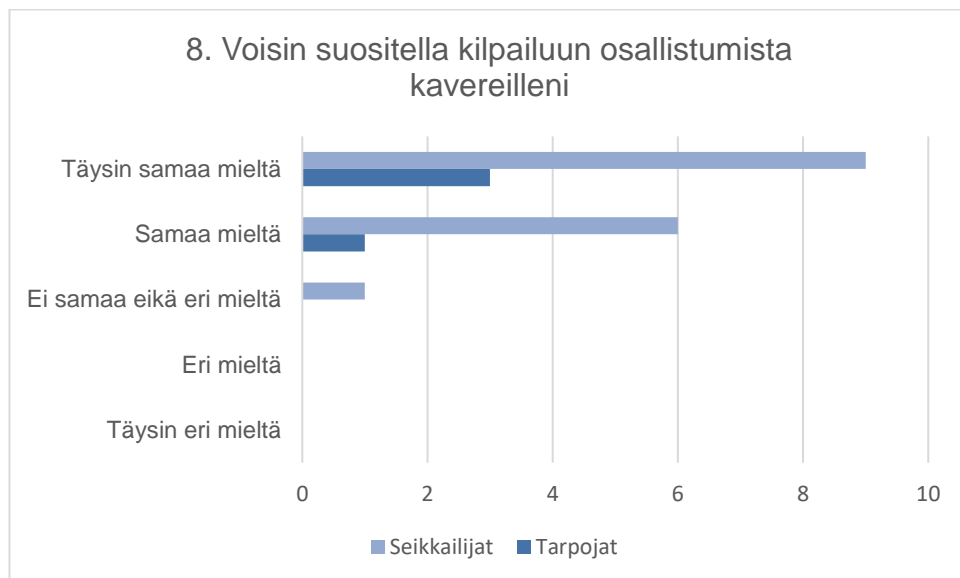
Seitsemännessä kysymyksessä kysyttiin, voisivatko nuoret osallistua kilpailuun uudestaan. Kuvio 26 nähdään, että molemmista ikäluokista lähes kaikki olivat yhtä mieltä siitä, että voisivat osallistua uudelleenkin. Tähän pyyntöön on myös reagoitava, eli nuoret tulee kutsua tulevaisuudessa järjestettäviin metsätaitokilpailuihin.

Kuvio 26. Innokkuus osallistua kilpailuun uudestaan

Viimeisessä kysymyksessä kartoitettiin, voisivatko osallistujat suositella kilpailuun osallistumista kavereilleen (Kuvio 27). Yhtä lukuun ottamatta kaikki osallistujat olivat täysin samaa mieltä tai samaa mieltä siitä, että voisivat suositella kilpailuun osallistumista kavereilleen. Jos kilpailijat ovat valmiita suosittelemaan osallistumista muillekin, he ovat todennäköisesti pitäneet siitä itsekkin.

Suosittelua voisi hyödyntää jatkossa, kun nuoria kutsutaan metsätaitokilpailuihin. Suositellun kautta osallistujia saataisiin enemmän. Kilpailuihin on myös mukavampaa lähteä yhdessä kaverin kanssa kuin yksin. Suositelusta voitaisiin myös palkita sekä suosittelija, että suosittelun kautta kilpailuun osallistuva nuori.

Kuvio 27. Kilpailun suositeltavuus kavereille

5.2.7 Kurssin hyödyllisyys kilpailua varten

Yhdeksännessä kysymyksessä kysyttiin, oppivatko nuoret kurssilla tarpeeksi metsätaitokilpailuja varten. Vastaukset olivat yksimielisiä ja niiden perusteella voidaan päätellä, että kurssi koettiin hyödylliseksi ja se auttoi kilpailussa (Kuvio 28).

Molemmissa ikäluokissa oli yksi vastaaja, joka ei ollut osallistunut kurssiin eikä siksi vastannut kysymykseen. Jos kilpailussa olisi ollut enemmän kurssin käymättömiä osallistujia, olisi ollut mahdollista selvittää, oliko kurssilla vaikutusta kilpailutulokseen.

Kuvio 28. Metsätaitokurssin hyödyllisyys kilpailussa

5.2.8 Metsänomistus

Viimeiseksi kysyttiin, omistavatko osallistujien vanhemmat, isovanhemmat tai muu lähisukulainen metsää. Seikkailijoista yhdeksän vastasi myönteisesti, seitsemän ei osannut sanoa ja kukaan ei vastannut kielteisesti. Tarpojista kahden vanhemmat, isovanhemmat tai muu lähisukulainen omistavat metsää. Kaksi vastaajista ei osannut sanoa.

Metsänomistusta koskeva kysymys johdatteli partiolaisia pohtimaan, että heistäkin voi tulevaisuudessa tulla metsänomistajia perinnön tai sukupolvenvaihdoksen kautta. Toivottavasti kysymys myös herätteli partiolaisia kiinnostumaan sukutalansa metsistä ja innosti heitä avaamaan metsäaiheista keskustelua lähisukulaisensa kanssa. Metsätaitokilpailujen tehtävänä on alusta saakka ollut metsänomistajien koulutus (Sutinen 2014), joten metsätaitokilpailujen avulla nuoret voivat oppia tärkeitä taitoja mahdollista metsänomistajuutta varten.

5.2.9 Ohjaajien kokemukset

Kyselyyn vastanneet ohjaajat **kuvailivat** kilpailua mukavaksi, hauskaksi, mahtavaksi, leppoisaksi ja mielenkiintoiseksi. Kilpailu oli myös haastava, opettavainen ja innostava. **Mukavinta** kilpailussa olivat uuden oppiminen, luonnossa oleminen, kaikkien osallistujien palkitseminen ja onnistumisen kokemukset. Leimaaminen koettiin mukavana tehtävänä.

Kilpailuissa oli myös hyvää se, että nuorten mukana kulki osaava ohjaaja, joka neuvoi nuoria tehtävissä. Ohjaajien mielestä kilpailu onnistui ja toimi oikein hyvin. Palautteessa pyydettiin järjestämään vastaavanlainen kilpailu esimerkiksi kolmen vuoden välein. **Parannusehdotuksia** ei ollut lainkaan.

Viisi partion ohjaajaa vastasivat kilpailun kyselyyn. Palaute oli erittäin positiivista ja kurssia arvioitiin erinomaisin arvosanoin. Kaikki olivat täysin samaa mieltä siitä, että he oppivat kilpailussa uutta. Suurin osa vastaajista oppi metsätaitokurssilla tarpeeksi metsätaitokilpailua varten. Kaikkiin muihin liitteen 9 kysymyksiin tuli viisi täysin samaa mieltä ja yksi samaa mieltä -vastausta.

6 TOTEUTUKSEN ARVIOINTI

6.1 Kilpailutulokset

Nuoret pärjäsivät metsätaitokilpailussa mielestäni todella hyvin. Taulukosta 1 nähdään, että kilpailun 15 parhaiten pärjännyttä saivat vähintään sata pistettä. Kolme parasta osallistujaa saivat yli 120 pistettä. Toisen ja kolmannen pistemäärä olivat samat, mutta tasatilanteessa taitotehtävien pisteet ratkaisivat. Kärkisijoilla oli sekä seikkailijoita että tarpoja. Kokonaisuudessaan tarpojat sijoittuivat ylemmille sijoille. Kilpailun viimeiseksi sijoittunut ei ollut täyttänyt tehtäväkorttiaan, joten hän ei saanut kilpailusta pisteitä.

Taulukko 1. Kilpailutulokset

Sijoitus	Tehtäväpisteet	Leimauspisteet	Kokonaispisteet	Ikäluokka	Sukupuoli
1.	76	51	127	Tarpoja	Tyttö
2.	76	44	120	Seikkailija	Tyttö
3.	74	46	120	Seikkailija	Tyttö
4.	61	58	119	Tarpoja	Tyttö
5.	69	49	118	Seikkailija	Tyttö
6.	74	42	116	Tarpoja	Tyttö
7.	68	44	112	Seikkailija	Tyttö
8.	64	46	110	Seikkailija	Tyttö
9.	77	32	109	Seikkailija	Tyttö
10.	70	38	108	Seikkailija	Poika
11.	65	43	108	Seikkailija	Poika
12.	61	45	106	Seikkailija	Tyttö
13.	61	43	104	Tarpoja	Tyttö
14.	64	38	102	Seikkailija	Poika
15.	69	31	100	Seikkailija	Tyttö
16.	57	40	97	Seikkailija	Tyttö
17.	56	39	95	Seikkailija	Tyttö
18.	63	32	95	Tarpoja	Tyttö
19.	46	47	93	Seikkailija	Tyttö
20.	54	38	92	Seikkailija	Tyttö
21.	56	34	90	Seikkailija	Poika
22.	52	37	89	Seikkailija	Poika
23.	49	36	85	Seikkailija	Tyttö
24.	33	42	75	Seikkailija	Poika
25.	36	34	70	Seikkailija	Tyttö
26.	29	33	62	Seikkailija	Poika
27.	0	0	0	Seikkailija	Poika

Metsätaitokilpailussa tytöt pärjäsivät keskimäärin paremmin kuin pojat. Kilpailun yhdeksän parhaiten sijoittunutta osallistujaa olivat tyttöjä. Havaintojeni perusteella tytöt käyttivät enemmän aikaa mittausten tekemiseen, mikä on varmasti osaltaan vaikuttanut hyviin kilpailutuloksiin. Kilpailuradalle lähdettiin ryhmittäin porrastaen. Ensimmäisessä ryhmässä oli enimmäkseen tyttöjä, mutta maaliin saapui ensimmäiseksi poikien ryhmä.

Kilpailusijoitusta tärkeämpää kilpailussa oli nuorten innostaminen metsätaitoluun. Palautteen mukaan nuoret saivat positiivisia kokemuksia kilpailusta. Havaintojeni mukaan kilpailussa oli hyvä tunnelma ja kilpailu koettiin mukavana. Kilpailussa palkittiin kaikki osallistuneet ja se koettiin palautteen perusteella tärkeäksi. Vain parhaiten pärjänneiden osallistujien sijoitus paljastettiin, jottei kukaan pahoittanut mieltään sijoituksesta. On tärkeää, että kaikki osallistujat saavat onnistumisen kokemuksia. Kaikkien palkitsemisen lisäksi kilpailussa parhaiten pärjänneille annettiin lisäpalkinnot.

6.2 Prosessin arviointi

Tapahtumien järjestäminen on minulle entuudestaan tuttua, joten pääsin hyödyntämään aiemmin opittuja taitoja tässä opinnäytetyössä. Käytännön työn toteuttaminen opetti projektin hallintaa, suunnittelua, aikataulutusta ja joustavuutta. Työn sujuvuuden kannalta toiminnan ja ohjeistuksen täytyy olla selkeää ja johdonmukaista. Projektin aikana opin, että toiminnan huolellinen suunnittelu on erittäin tärkeää. Huolellinen suunnittelu helpottaa työn toteuttamista muiden osapuolten kanssa. Koska työssä oli mukana kolme osapuolta, työhön jouduttiin tekemään muutoksia. Muutoksiin reagointi kehitti joustavuutta ja organisointitaitoja.

Työn toteutus onnistui pääosin hyvin, mutta suunnittelussa ja toteutuksessa ilmeni myös haasteita. Ensimmäiset haasteet ilmenivät aikataulujen sovittamisessa. Alun perin oli tarkoituksena, että nuoret osallistuisivat kesän alussa samoihin metsätaitokilpailuihin yhdessä metsänomistajien kanssa. Ajankohta oli kuitenkin nuorten osalta haasteellinen, koska koulujen kesäloimat olivat juuri al-

kaneet ja säännöllinen partiotoiminta loppui lomien ajaksi. Löysimme lopulta kaikille osapuolille sopivan ajankohdan ja kurssipäivät ja metsätaitokilpailu saatiin toteutettua syksyllä koulujen ja partiotoiminnan alettua uudestaan.

Mielestäni uusi ajankohta saattoi lopulta olla alkuperäistä suunnitelmaa parempi. Omissa kilpailuissa nuoret saivat tutustua metsätaitoiluun tutussa ympäristössä oman ryhmän kesken. Virallisiin metsänomistajien kilpailuihin osallistuminen olisi saattanut jännittää nuoria ja karsia osallistujien määrää. Kun nuoret saivat mahdollisuuden tutustua metsätaitoiluun omalla ryhmällä, heillä on varmasti enemmän rohkeutta osallistua metsänomistajien kanssa samaan kilpailuun myöhemmin. Kun nuoria kutsutaan myöhemmin metsätaitokilpailuihin, on hyvä kiinnittää huomiota siihen, että ajankohta on nuorillekin sopiva.

Kurssit olivat ehdottomasti hyödyllisiä kilpailuun osallistumisen kannalta. Kurssin avulla partiolaiset saivat rauhassa opetella metsätaitoilun tehtävät ja mittausmenetelmät ennen metsätaitokilpailuun osallistumista. Kurssi vaikutti varmasti osaltaan siihen, että partiolaiset saivat kilpailussa onnistumisen kokemuksia. Kurssin lisäksi nuorten opastamisen kannalta oli erityisen tärkeää, että kilpailussa nuorten mukana kulki ohjaava aikuinen.

6.3 Kyselytutkimus

Kyselytutkimuksen toteutus onnistui hyvin. Lomakkeissa oli sopiva määrä kysymyksiä ja ne olivat selkeitä. Monivalintakysymykset olivat monipuolisia ja kysymyksissä ei esiintynyt päällekkäisyyttä. Muutama kysymys olisi pitänyt muotoilla tarkemmin, mutta sanallisten kysymysten vastaukset tarkensivat niitä. Sanallisiin kysymyksiin tuli todella paljon vastauksia. Kysymys, jossa nuoria pyydettiin kuvailemaan kurssia ja kilpailua kolmella adjektiivilla oli hyvin muotoiltu. Lähes kaikki vastasivat siihen ja adjektiiveilla annettiin sekä positiivista että negatiivista palautetta. Vastaajien oli varmasti helpompi keksiä kurssia ja kilpailuja kuvaavia adjektiiveja, kuin vastata pelkkiin risuja ja ruusuja -tyyppisiin kysymyksiin.

Kurssin ja kilpailun kyselylomakkeet olivat samantyyllisiä, minkä ansiosta nuorten oli helppo vastata kysymyksiin ja nähdä yhteys kurssin ja kilpailun välillä. Vastauksia saatiin kattavasti, koska kaikki paikan päällä olleet vastasivat kyselyihin. Kyselytutkimuksen tuloksista voidaan päätellä, että metsätaitoilu oli nuorille mielisää toimintaa. Erityisesti metsätaitokilpailuista tuli erinomaisen hyvää palautetta sekä metsänhoitoyhdistykseltä että partiolta. Kilpailuja toivottiin järjestettäväksi uudestaan. Palautteen perusteella voidaan todeta, että projekti onnistui hyvin ja osallistuneiden nuorten kohdalla päästiin tavoitteisiin.

Kyselytulosten avulla selvisivät myös toimintamallissa kehitettävät asiat. Selkeäksi kehityskohteeksi ilmeni kurssipäivien pituus. Jatkossa kurssien keston tulisi olla lyhyempi kuin neljä tuntia. Kurssin kesto voi myös säädellä sen mukaan, kuinka nopeasti ryhmä oppii opetettavat asiat ja millainen heidän keskittymiskykynsä on.

6.4 Oman oppimisen arviointi

Eniten opinnäytetyön toteutuksessa opin lasten ja nuorten parissa työskentelestä. Olen toiminut lasten ja nuorten parissa aiemminkin vapaaehtoistöiden ja urheilutoiminnan kautta, mutta en ole ennen ollut yksin päävastuussa kaikesta toiminnasta. Kolmen kurssin ja yhden kilpailun järjestäminen toivat paljon kokemusta nuorten kanssa toimimisesta. Työn aikana opin nuorten ohjaamista, opastusta ja ryhmän johtamista. Opin myös tehtävien suhteuttamista sopivan tasoiseksi eri ikäryhmille.

Haasteita kurssipäiviin toi se, että osallistujia oli samana päivänä eri ikäluokista ja partioryhmistä. Eri partioryhmistä tulleet nuoret eivät tunteneet toisiaan entuudestaan. Kurssipäiviä järjestäessä opin, että nuorten ryhmäytyminen on tärkeää ja auttaa varsinkin suuren ryhmän hallinnassa. Ryhmäytyminen voidaan aloittaa käymällä osallistujien nimet yhdessä läpi. Nuoret voidaan koota rinkiin, jossa jokainen esittäytyy kertomalla nimensä ja harrastuksensa tai kiinnostuksen kohteensa lyhyesti. Esittäytymisen jälkeen ryhmäytymistä voidaan jatkaa mukavilla yhteisillä peleillä tai leikeillä.

Yhdessä tekeminen luo luottamusta ryhmään ja ryhmäläiset tutustuvat samalla toisiinsa. Hyviä leikkejä ovat perinteiset leikit, joiden säännöt ovat kaikille tuttuja. Näitä ovat esimerkiksi puuropata, viimeinen pari uunista ulos ja erilaiset hipat. Leikkejä on hyvä järjestää myös päivän aikana, varsinkin jos ryhmässä on vilkkaita ja energisiä nuoria. Leikkien avulla nuorten energiaa saadaan purettua ja leikit ovat myös hyvä tauko opetettavasta asiasta. Metsätaitokursseilla hyödynsin leikkejä myös siirtymissä opetuskohteelta toiselle. Silloin kun siirtymät olivat pitkiä, matkaa voitiin vauhdittaa esimerkiksi seuraajajohdajajoukkoleikillä.

Ohjaajalla on suuri rooli siinä, kuinka ryhmän dynamiikka toimii. Varsinkin kun ohjaaja on ryhmälle uusi, on tärkeää, että ohjaaja esittelee itsensä ja taustansa hyvin. Tämä luo luottamusta ryhmään. Projektin aikana huomasin, että harrasteryhmille toimintaa järjestettäessä tapahtumissa on hyvä olla mukana heidän omiakin ohjaajiaan. Omat ohjaajat tuovat turvallisuudentunnetta ja luottamusta nuoriin. Lisäksi omien ohjaajien kautta nuorille tutut yhteiset pelisäännöt siirtyvät myös uudelle ohjaajalle. Kun toiminnassa on tutut pelisäännöt, nuorten on helpompaa luottaa uuteen ohjaajaan. Ohjaajilta saa myös palautetta omasta toiminnasta ja ryhmänjohtamisesta.

Sain kurssipäivien aikana hyviä vinkkejä ja kehittävää palautetta partion ohjaajilta. Ohjaajien avulla oli myös mahdollista reagoida uusiin tai odottamattomiin tilanteisiin. Viimeisenä kurssipäivänä mukana oli Maaseudun Tulevaisuuden kuvaaja ottamassa kuvia lehtijuttua varten. Kuvauksiin tarvittiin yllättävän paljon aikaa, mutta saimme toteutettua ne hyvin partion ohjaajien avustuksella. Kuvausten aikana partion ohjaajat järjestivät ohjelmaa niille nuorille, jotka eivät osallistuneet kuvaukseen.

6.5 Tutkimuksen yleistettävyys

Toteutunut otos tarkoittaa lopullista kyselyyn vastanneiden määrää. Toteutuneen otoksen tulisi vastata samaa tulosta kuin koko perusjoukon tutkimisesta olisi saatu. Toteutuneen otoksen riittävyttä verrataan aina perusjoukkoon. (Vilka 2015, 100.) Tässä tutkimuksessa tavoiteltiin jokaisesta ikäluokasta kymmentä osallistujaa. Kymmenen osallistujaa ei välttämättä vielä edusta kunkin ikäluokan

perusjoukkoa, mutta tutkimuksessa täytyi tehdä kompromissi sen suhteen, paljonko osallistujia on realistista saada. Tutkimuksen yleistettävyyden ja tutkimusongelmaan vastaamisen kannalta tulee pohtia, onko toteutunut otos riittävän suuri (Vilkkä 2015, 100).

Ennen työn aloittamista tiedossa oli riski, ettei osallistujia välttämättä saada tarpeeksi, koska metsätaitoilu ei ollut pakollista eikä osana viikoittaista partiotoimintaa. Jokainen nuori sai itse päättää, haluaako osallistua metsätaitoiluun. Seikkailijoiden osalta kymmenen osallistujan tavoite ylittyi reilusti sekä kurssien että kilpailun osalta. Kursseihin osallistui 30 seikkailijaa ja kilpailuun 22. Tarpojien osalta tavoite jäi vajaaksi. Kursseihin osallistui seitsemän tarpojaa ja kilpailuun viisi. Samoajien osalta tavoitteeseen ei päästy lainkaan, sillä heidän ikäluokastaan ei ollut yhtään osallistujia kursseihin tai kilpailuun.

Vastauskadon takia tutkimuksen tulos voi vääristyä. Jos toteutunut otos ei riitä tutkimuksen tuloksen yleistettävyyteen, aineiston keräys tulisi yleensä uusita osittain tai kokonaan. (Vilkkä 2005, 80.) Aineiston keräämisen uusiminen ei ollut tässä tapauksessa mahdollista käytettävien resurssien osalta. Jos aineiston keräys olisi uusittu, se olisi tarkoittanut tarpojien ja samoajien lisäkrytointia, uuden kurssin pitämistä, uuden metsätaitoradan tekemistä ja uusien kilpailujen järjestämistä. Tämän vuoksi tutkimuksen tulosta analysoitiin vain saadun aineiston perusteella.

Silloin kun aineiston keräystä ei ole mahdollista uusita, tulee pohtia miltä osin vastaajia on riittävästi tutkimusongelmaa tarkasteltaessa (Vilkkä 2005, 80). Koska samoajien ikäluokasta ei saatu lainkaan osallistujia, mielestäni tapahtumaan osallistumatta jättäminen on osa tutkimuksen tulosta. Voidaan päätellä, että kun kukaan ikäluokan nuorista ei saapunut paikalle, kyseinen ikäluokka ei ole metsätaitoilun otollisinta kohderyhmää. Kaikilla ryhmillä oli tasavertainen mahdollisuus osallistua kursseihin ja kilpailuun. Kaikille tutkimuksen ikäluokille kerrottiin metsätaitoilusta heidän ohjaajiensa kautta. Nuoret saivat itse päättää haluavatko osallistua.

Kun tutkimus toteutetaan kyselytutkimuksena, pelkästään kyselyiden palautusmäärä ei riitä. Tutkimuksessa tulee myös arvioida, miten lomakkeisiin on vastattu. (Vilkkä 2005, 80.) Tämän tutkimuksen osalta kaikki kyselyyn vastanneet vastasivat kaikkiin kysymyksiin, eikä tyhjiä tai puutteellisia lomakkeita palautettu. Seikkailijoiden osalta saatiin tarpeeksi vastauksia kyselytutkimusta varten. Tarpojen vähäisestä osallistujamäärästä huolimatta kaikki vastaukset olivat täysin hyödynnettävissä tutkimukseen.

Kaikkiaan tutkimuksen tulos on kompromissi aikataulusta, tulosten tarkkuudesta ja kustannuksista. Tutkimuksen tulos on luotettava silloin, kun tutkimusta toistettaessa tulos olisi sama. Tutkimuksen tavoitteet eivät kuitenkaan aina täyty, jolloin tutkimustekstissä on otettava siihen kantaa tutkimuksen luotettavuutta arvioitaessa. (Vilkkä 2005, 80.)

On mahdollista, että tutkimuksen tulos olisi vastaavanlainen, vaikka se toteutettaisiin uudestaan tai toisella kohderyhmällä. Tätä hypoteesia ei kuitenkaan voi täysin yleistää. Vaikka kyselytutkimus ei tuottanut kaikilta osin täysin luotettavaa tulosta, tärkeintä työssä oli kuitenkin saada nuoria innostettua metsätaitoilun pariin. Jotta työ jatkuu tuloksellisena tulevaisuudessakin, työtä nuorten innostamisen parissa täytyy jatkaa tulevinakin vuosina.

7 POHDINTA

7.1 Työn tulokset

Opinnäytetyön tarkoituksena oli vertailla minkä ikäiseen kohderyhmään metsätaitoilun opettaminen kannattaa jatkossa kohdentaa. Vertailussa oli kolme ikäryhmää: seikkailijat, tarpojat ja samoajat. Sekä kursseihin että kilpailuihin osallistui ylivoimaisesti eniten seikkailijoita. Metsätaitokursseihin osallistui yhteensä 37 partiolaista, joista 30 oli seikkailijoita ja seitsemän tarpoja. Näin ollen seikkailijoita oli 81 prosenttia ja tarpoja 19 prosenttia osallistujista. Metsätaitokilpailuun osallistui yhteensä 27 partiolaista, joista 22 oli seikkailijoita ja viisi tarpoja. Kilpailun osallistumisprosentit olivat täysin samat kuin kurssissa: 81 prosenttia kilpailuun osallistuneista olivat seikkailijoita ja 19 prosenttia tarpoja.

Opinnäytetyön tuloksena voidaan todeta, että sopivin ikäluokka metsätaitoilun opettamiseen on seikkailijat. Heistä oli eniten osallistujia ja palautteen perusteella metsätaitoilu oli heidän mielestään mielekästä. Seikkailijoiden ikäiset nuoret ovat innostuvia ja uudelle avoimia. He kykenevät itsenäiseen työskentelyyn ja osaavat soveltaa opittua tietoa, jolloin metsätaitoilun tehtävät ovat sopivan haastavia, mutteivat liian vaikeita.

Tutkimuksen hypoteesissa arvelin, että tarpojien ja samoajien ikäiset nuoret ovat usein jo löytäneet itseään kiinnostavat harrastukset ja heidän mielenkiinnon kohteensa ovat teini-ikäisten jutuissa. Tutkimuksessa saadun aineiston perusteella hypoteesi ja työn tulos vastasivat toisiaan, koska samoajista ei ollut yhtään osallistujaa kursseihin tai kilpailuun. Kaikille ryhmille kerrottiin metsätaitoilusta heidän ohjaajiensa kautta. Tämän lisäksi kävin henkilökohtaisesti kertomassa samoajille metsätaitoilusta heidän kauden päätöskokouksessaan. Muutama nuori vaikutti innostuneelta.

Samoajien ikäkaudelle on ominaista, että he järjestävät toimintaa itse ja pitävät tutuissa, entuudestaan mielekkääksi kokemissaan jutuissa. Tämän vuoksi samoajien ikäkausi vaikuttaa olevan liian myöhäinen ajankohta innostaa uusien asioiden pariin. Osallistumattomuuteen vaikuttivat todennäköisesti myös muiden

ryhmäläisten mielipiteet. Samoajien ikäiset eivät välttämättä kehtaa lähteä mukaan uuteen toimintaan yksin. Toisaalta voi myös olla, että ikäluokkaan tulisi keilla erilaisia menetelmiä saada heidät osallistumaan. Samalla on muistettava, että kyselytutkimuksen lisäksi työn päätavoitteena oli nuorten innostaminen metsätaitokilpailuihin ja sitä kautta metsäalalle. Jos nuori ei itse halua osallistua kurssiin, pakottaminen ei mielestäni ole innostamista.

Tässä opinnäytetyössä kehitettyä toimintamallia voidaan monistaa myös muille metsänhoitoyhdistysalueille tai muiden metsäalan organisaatioiden käyttöön. Muualla ideaa toteutettaessa tulee huomioida paikalliset erityispiirteet kuten metsätaitokilpailijoiden tämänhetkinen ikärakenne ja mitä kautta kannattaa aktivoida nuoria metsätaitoilemaan. Esimerkiksi Limingassa partiolla on vahva asema nuorten harrastustoiminnassa, mutta muilla paikkakunnilla se voi olla jokin muu organisaatio. Sopivat kohderyhmät tulee valita huolellisesti. Mikäli projekti toteutetaan lukuvuoden aikana, yhteistyötä voidaan tehdä myös ala- ja yläkoulujen sekä lukioiden kanssa. Koululuokissa haasteena kuitenkin on, ettei varsinaista kohderyhmää välttämättä tavoiteta. Luokassa saattaa olla vain murto-osa metsäaiheesta kiinnostuneita nuoria.

7.2 Opinnäytetyön merkitys työn tilaajalle

Metsänhoitoyhdistys Siikalakeus ry:n kannalta nuorille suunnattu opinnäytetyö oli tärkeä, koska nuorten metsätietämyksen edistäminen on määritelty metsäorganisaatioiden tehtäväksi kansallisessa metsäohjelmassa. Metsätaitoilu osoittautui hyväksi keinoksi tuoda käytännön metsätietoutta nuorille ja innostaa heitä osallistumaan metsänhoitoyhdistyksen tapahtumiin. Opinnäytetyön avulla metsätaitokilpailuihin saatiin uusia nuoria osallistujia. Metsätaitokilpailut opettavat tärkeitä perustietoja metsän hoidosta ja tuovat metsätietoutta metsien taloudellisesta hyödyntämisestä. Metsätaitokilpailujen tuoma metsätietämys on tärkeää myös siinä vaiheessa, jos heistä tulee sukupolvenvaihdon tai perinnön kautta metsänomistajia.

Nuorten innostaminen metsätaitokilpailuihin oli hyvin ajankohtainen ja tärkeä aihe, koska metsätaitokilpailujen jatkuvuuden vuoksi kilpailuihin tulee saada lisää

nuoria osallistujia. Kokemukseni mukaan Metsänhoitoyhdistys Siikalakeus ry:n järjestämien metsätaitokilpailujen nuorten sarjassa on yleensä ollut vähemmän kuin viisi osallistujaa. Kesällä 2017 järjestetyissä metsänomistajien kilpailussa ei ollut lainkaan nuoria osallistujia. Myös nuorten aikuisten määrä kilpailuissa on yleensä vähäinen.

Tutkimusaiheena nuorten innostaminen metsänhoitoyhdistysten metsätaitokilpailuihin oli uusi, eikä aiheesta löytynyt valmista tutkimustietoa. Pienimuotoisia kursseja on voitu järjestää paikallisesti, mutta netistä ei löytynyt tietoa aiheesta. Todennäköisesti metsätaidot siirtyvät pääasiassa suullisena tietona sukupolvelta seuraavalle tai nuorempaa sukupolvea opetetaan tuomalla heidät mukaan kilpailuihin.

Työn aikana nuorille kerrottiin myös metsäalan koulutuksesta. Metsäalan koulutusmahdollisuuksista tiedottaminen oli tärkeää. Metsänhoitoyhdistys Siikalakeus ry:n mukaan yhdistyksissä on ollut ja tulee jatkossakin olemaan työntekijöitä, joilla on metsätaitokilpailutaustaa tai he ovat osallistuneet metsäaiheiseen toimintaan partion tai 4H:n kautta. Metsätaitokilpailujen avulla innostuin itsekin hakeutumaan metsäalalle ja opinnäytetyössäni halusin tarjota saman mahdollisuuden muille nuorille. Toiminnallisen opinnäytetyön tekeminen mahdollisti minulle tärkeän aiheen suunnittelun, kehittämisen ja toteuttamisen.

7.3 Nuorten innostaminen metsätaitoiluun tulevaisuudessa

Jotta nuoret saadaan jatkamaan metsätaitoharrastuksen parissa, tarvitaan heidän aktivoimista ja innostamista jatkossakin. Metsänhoitoyhdistysten tulee aktioida nuoria, kutsua heidät metsätaitokilpailuihin ja järjestää heille innostavaa metsätaito-opetusta. Metsätaitokilpailuista täytyy saada nuorison huomioiva tapahtuma, jonka he kokevat mielekkääksi. Mikäli edes muutama nuori jatkaa metsätaitoharrastuksen parissa, on paremmat mahdollisuudet, että he saavat muitakin nuoria innostumaan mukaan.

Mikäli nuoret saadaan jatkamaan metsätaitoharrastusta, jatkotutkimusaiheena voidaan seurata, muuttuuko metsätaitokisojen ikärakenne nuoremmaksi. Myöhemmin voidaan myös tutkia, innostiko metsätaitoharrastus nuoria hakeutumaan metsäalan koulutukseen tai töihin. Toiminnallisena opinnäytetyönä nuorille voisi kehitellä digitaalisen metsätaito-oppaan. Heille voisi myös tehdä pysyvän metsätaitoradan, jonka koealoihin liitettäisiin digitaalisen metsätaito-oppaan tiedot esimerkiksi QR-koodeilla ja opastetauluilla.

LÄHTEET

Arjanne, S., Hulden, P., Leinonen, M., Liimola A., Lähdesmäki, S. & Pirttilä, I. 2000. Metsän oppimispolku, metsä- ja puuopetuksen malli. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Finnish Forest Association 2015. New Finnish champion in forestry skills. Viitattu 5.4.2018 <https://www.smy.fi/en/artikkeli/new-finnish-champion-in-forestry-skills/>

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Hoppi, A. 2017. Metsätaidon Suomen mestaruudet ratkottiin – voitto vaatii tarkkuutta. Viitattu 29.3.2018 <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/mets%C3%A4/mets%C3%A4taidon-suomen-mestaruudet-ratkottiin-voitto-vaatii-tarkkuutta-1.205948>

Iiskola-Kesonen, H. 2006. Mitä, miksi, kuinka? Käsikirja tapahtumajärjestäjille. 2. painos. Helsinki: Suomen liikunta ja urheilu.

Jylhänlehto, S. 2017. Metsätaitokisat eivät ukkoudu, jos partiolaisilta kysytään! Viitattu 29.3.2018 <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/mets%C3%A4/artikkeli-1.209392>

Jyväskylän yliopisto 2015. Havainnointi eli observointi. Päivitetty 10.4.2015 <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineiston-hankintamenetelmat/havainnointi-eli-observointi-osallistuminen-ja-kenttaetyoe>

Kovalainen, M. 2017. Kisat innostivat Helin omalle alalle. Rantalakeus 11.10.2017, 16.

Limingan Niittykärpät 2017. Metsätaitokurssi seikkailijoille, tarpojille ja samoajille. Viitattu 29.3.2018 <http://www.niittykarpat.fi/?q=node/1032>

Maa- ja metsätalousministeriö 2008. Kansallinen metsäohjelma 2015. Viitattu 30.5.2017 http://mmm.fi/documents/1410837/1721038/3_2008FI_netti.pdf/c8535e3a-7379-44a7-a18a-9840e90e3ac3

Metla 2012. Suomen metsät 2012: Suomen metsät ja metsätalous pähkinänkuoressa. Viitattu 30.5.2017 <http://www.metla.fi/metinfo/kestavyys/SF-1-private-forest.htm>

Metsänomistajat Pirkanmaa 2016. Metsänomistajien SM-metsätaitokilpailut 17.9.2016 tulokset. Viitattu 5.4.2018 <https://www.mhy.fi/pirkanmaa/uutiset/metsanomistajien-sm-metsataitokilpailut-1792016-tulokset>

Metsänomistajat Siikalakeus 2017. Metsätaitoilu 2017. Viitattu 23.3.2018 <https://www.mhy.fi/siikalakeus/tietoa-meista/metsataitoilu-2017>

PEFC International 2018. Sustainable Forest Management. Viitattu 9.4.2018 <https://www.pefc.org/standards/sustainable-forest-management>

PEFC Suomi 2016. Vastuullisesti metsästä. PEFC Suomi – Suomen Metsäsertifiointi ry. Helsinki: Punamusta Oy.

Salo, K. 2018. Metsänomistajat Siikalakeus. Kokkola: Botnia Print Oy.

Suomen metsäkeskus 2014. Metsätaitokilpailuja uudistetaan. Viitattu 4.1.2018 <https://www.metsakeskus.fi/uutiset/metsataitokilpailuja-uudistetaan>

Suomen metsäkeskus 2016. Metsätilan omistajanvaihdos. Viitattu 19.5.2017 <https://www.metsakeskus.fi/metsatilan-omistajanvaihdos>

Suomen Metsäurheiluliitto ry 2018a. SM-kesämestarit. Viitattu 29.3.2018 http://www.helsinki.fi/hyytiala/smul/tilastot/dokumentit/Vanhat_mestarit_kesa.pdf

- 2018b. SM-talvimestarit. Viitattu 29.3.2018 http://www.helsinki.fi/hyytiala/smul/tilastot/dokumentit/Vanhat_mestarit_talvi.pdf

Suomen Partiolaiset 2007. Metsätaitomerkin Suoritusohjeet. Viitattu 4.1.2018 http://pof-backend.partio.fi/wp-content/uploads/2015/10/Metsa_taitomerkki.pdf.

Suomen Partiolaiset 2017. Suomi 100 – Yhdessä Metsään. Viitattu 15.5.2017 <https://toiminta.partio.fi/ajankohtaista/metsaohjelma/suomi-100-yhdessa-metsaan>.

Suomen Partiolaiset 2018. Partion ikäkaudet. Viitattu 20.2.2018. <https://partio-ohjelma.fi/partiokasvatus/partion-ikakaudet/>

Suomi Finland 100 2017. Viitattu 6.2.2018. <https://suomifinland100.fi/project/suomen-partiolaiset-yhdessa-metsaan/>

Sutinen, S. 2014. Metsätaitokilpailut opettavat tärkeitä taitoja. Viitattu 30.5.2017 <http://metsaan-lehti.fi/fi/artikkeli/mets%C3%A4taitokilpailut-opettavat-t%C3%A4rkeit%C3%A4-taitoja>.

Tähtinen, J., Laakkonen, E. & Broberg, M. 2011. Tilastollisen aineiston käsittelyn ja tulkinnan perusteita. Turku: Turun yliopiston kasvatustieteiden laitos ja Opettajankoulutuslaitos.

Vallo, H. & Häyrinen, E. 2016. Tapahtuma on tilaisuus. 5. painos. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. 1. – 3. painos. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Vilka, H. 2015. Tutki ja kehitä. 4. painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

LIITTEET

- Liite 1. Kilpailuohje
- Liite 2. Partiolaisille jaettu kunniakirja
- Liite 3. Artikkelit Maaseudun Tulevaisuudessa
- Liite 4. Maininta artikkelista Maaseudun Tulevaisuuden etusivulla
- Liite 5. Artikkelit Rantalakeus-lehdessä
- Liite 6. Artikkelit Metsänomistajat Siikalakeus -lehdessä
- Liite 7. Metsätaitokurssin kyselylomake
- Liite 8. Kurssin kyselylomake metsäalan koulutuksesta
- Liite 9. Metsätaitokilpailun kyselylomake

Liite 1. Kilpailuohje

**Metsänhoitoyhdistys Siikalakeus ry:n metsätaitokilpailu
sunnuntaina 1.10.2017 Limingan Rantakylässä**

Tehtäväjärjestys:

LÄHTÖ → Tehtävä 8 → Tehtävä 9 → Tehtävä 6 → Tehtävä 2 → Tehtävät 4, 11, 12 →
Tehtävät 13, 14 → Tehtävä 7 → Tehtävä 5 → Tehtävät 1, 3, 10
(10. Valtapuuston ikä – tehtävässä Ikälisäys rinnankorkeudelle 15v!)
→ **MAALI, paluu takaisin uimamontun nuotiopaikalle**

Tehtäväreitti on merkitty sinisellä nauhalla. Koealat on merkitty keltaisella
nauhalla, nurkissa on keltainen ja punainen nauha.

- Radan pituus on noin 2km. Rata kulkee pururataa pitkin, joten lenkkareilla tai tennareillakin pärjää.
- Muistakaa varovaisuus tiellä liikuttaessa!
- Ratkaisut perustuvat hyvän metsänhoidon suosituksiin, virkistyskäyttöä ei ole huomioitu. Vastaukset on laskettu mtaito-ohjelmalla.

Palauta tehtäväkortti heti suorituksen jälkeen. Onnea kilpailuun!

Liite 2. Partiolaisille jaettu kunniakirja

KUNNIAKIRJA

On osallistunut
Metsänhoitoyhdistys Siikalakeus ry:n Metsätaitokilpailuihin
sekä suorittanut Partion Metsätaitomerkin 1. osion Metsävarat.

Limingan Rantakylässä 1.10.2017.

Tervetuloa metsätaitokilpailuihin jatkossakin!

Heli Hongisto

Metsänhoitoyhdistys Siikalakeus ry

Metsänomistajat

Liite 3. Artikkelin Maaseudun Tulevaisuudessa

MT 9.10.17

PEKKA FALU

Sylvia ja Joosua Niinikoski opettelivat relaskoopin käyttöä partiolaisten järjestetyllä metsätaitokurssilla Limingan Rantakylässä runsas viikko sitten.

Metsätaidot haltuun jo nuorena

SUVI JYLHÄNLEHTO

Metsätaitokilpailuja valvoo osallistujien ikääntyminen. Moni järjestäjä tuskailee, mistä löytyisi nuoria kisaajia perinteen jatkajiksi.

24-vuotias Heli Hongisto tuulettaa kisäväkeä innostuksella, jota hän tartuttaa myös muihin.

Hongisto opiskelee Lapin ammattikorkeakoulussa metsätalousinsinööriksi. Opinnäytetyössään hän selvittää nuorten innostamista metsäalalle metsätaitokisojen avulla.

"Lyhyen tähtäimen tavoite on innostaa nuoria metsätaitokisoihin ja pitkän tähtäimen tavoite innostaa alalle", Hongisto selventää.

Käytännön osuus antoi lupaavia tuloksia. Hongisto järjesti kolmena päivänä syyskuussa Limingan Rantakylässä metsätaitokurssin, joihin osallistui partiolaisten Limingan Niittykirpistä.

"Osallistujia oli paljon. Näytti, että he tykkäsivät", hän iloitsee.

Nuorimmat osallistajat olivat yhdeksänvuotiaita, vanhimmat täysi-ikäisiä. Kurssipäivän jäl-

keen oli mahdollisuus osallistua metsätaitokilpailuun. 40 kurssilaisesta 27 osallistui kisaan.

Lapset kiersivät saman radan kuin metsänomistajat kesällä Metsänhoitoyhdistys Siikalakeuden järjestämässä metsätaitokisoissa.

Rata oli silloinkin yhdistyksessä kesätöitä tehneen Hongiston käsialaa.

Hän yllättyi, miten hyvin lapset pärjäsivät kisaradalla.

"Tosi moni sai yli sata pistettä."

Yhdeksänvuotias Milla Jaara tuli kilpailun toiseksi 120 pisteellä. Hänestä oli jännittävää, että männyn iän voi laskea oksakiekuroista ilman, että puuta kaataa.

Millan 11-vuotias isosisko Lotta Jaara yllättyi, miten helppoa puun pituuden mittausta on.

"Keppi piti laittaa käteen ja mennä niin kauas, että keppi näyttää samanpituiselta puun kanssa. Sitten mentiin metrin pituisia askelia puun juurelle", hän kertoo.

Lotan mielestä vaikeinta oli pinta-alan määrittäminen. Millalle taas leimaaminen oli hankalin rasti.

Lapsilla oli käytössä sama kilpailukortti kuin alkutalalla metsätaitokisoissa.

"Opinnäytetyön idea on kehittää toimintamalli nuorten innostamiseksi kisoissa."

HELI HONGISTO

Kymmenvuotiaiden kaksosten Sylvia ja Joosua Niinikosken mielestä puun iän määrittäminen oli vaikeinta. Joosualle leimaus oli helppoa, Sylvialle puun pituuden mittausta.

Relaskooppi eli väline, jolla voi määrittää puuston pohjapinta-alan, oli kaikille paitsi yhdelle osallistujalle entuudestaan tuntematon.

"En ollut edes kuullut koko sanaa", Joosua toteaa.

Hahlon välistä puiden laskeminen sujui kuitenkin mallikkaasti harjoittelun jälkeen.

Kurssin ja kilpailun järjesti metsätalousinsinööriksi opiskeleva Heli Hongisto (olk.). Kurssilla hän opasti muun muassa männyn iän määrittämistä oksakiekuroista.

Mikä oli parasta metsätaitokurssissa?

"Se, että oppi uutta ja että oli kavereita ja tekemistä", Joosua vastaa.

"Kaverit ja uuden oppiminen", Sylvia vahvistaa.

Heli Hongisto innostui itse metsätaitoilusta 12-vuotiaana, kun pääsi isänsä mukana kilpailuun.

Hänestä on tärkeää, että nuoret oppisivat metsätaitoja, sillä monesta voi aikuisena tulla metsänomistaja perinnön tai sukupolvenvaihdoksen kautta.

Metsänhoitoyhdistys Siikalakeus lähti avuksi Hongiston pitämille kurssille mieluiten, sillä lasten ja nuorten metsätietämyksen lisääminen on mainittu muun muassa kansallisen metsäohjelman tavoitteissa.

"Opinnäytetyön idea on kehittää toimintamalli nuorten innostamiseksi kisoissa. Sitä voidaan käyttää myös muissa metsänhoitoyhdistyksissä", hän kertoo.

Maaseudun Tulevaisuudessa julkaistu artikkeli partiolaisten metsätaitoilusta (Jylhänlehto 2017, 8)

Liite 4. Maininta artikkelista Maaseudun Tulevaisuuden etusivulla

METSÄ

PEKKA FALI

Milla Jaara ja Sylvia Niinikoski oppivat metsätaitokurssilla mittaamaan puuston pohjapinta-alaa relaskoopilla.

Partiolaiset oppivat mittaamaan puita

sivu 8

Relaskoopilla käytetään metsän mittaukseen ja arviointiin. Heli Hongistolle työväline on tuttu jo ensimmäisistä metsätaitokisoista, joihin hän osallistui 12-vuotiaana.

Tekeillä oleva opinnäytetyö pyrkii ohjaamaan nuoria metsätaitokilpailuihin ja sitä kautta myös metsäalalle

Kisat innostivat Helin omalle alalle

Mirko Kovalainen

LIMINKA Eipä osannut liminkalainen Heli Hongisto 12-vuotiaana metsätaitokisoihin osallistuessaan aavistaa, kuinka iso vaikutus noilla reissuilla tulisi olemaan hänen tulevaisuuteensa. Metsässä kulkeminen tuntui heti omalta jutulta.

– Tuolloin en vielä hoksannut, että metsästä voi tehdä itselleen ammatin. Idea jäi kuitenkin kytemään. Opiskelin toiselle alalle ja pari vuotta työelämässä oltuani ymmärsin, että nyt on alan vaihto edessä, Hongisto toteaa.

Tuosta hetkestä on kulunut pian nelisen vuotta. Nyt Hongisto opiskelee Rovaniemellä metsätalousinsinööriksi ja ammattikorkeakoulututkinto alkaa olla viimeisiä silauksia vaille valmis. Tällä hetkellä tekeillä on opinnäytetyö, jonka aiheeksi valikoitui nuorten innostaminen metsäalalle.

– Työn tavoite on innostaa nuoret mukaan metsätaitokisoihin ja sitä kautta metsäalalle. Lähtötavoitteena on innostaa kilpailuihin ja

Metsätaitokilpailuissa kysymykset ovat aina samat, Heli Hongisto kertoo.

pitemmän ajan tavoitteena innostaa metsäalalle. Metsäala on todella laaja ja erilaisia työtehtäviä on paljon. Jokaisella osa-alueella tarvitaan tekijöitä.

Työn hän tekee yhteistyössä Siikalakeuden metsän-

hoitoyhdistyksen ja Limingan Niitykärppien kanssa. Limingan Niitykärppien valikoituminen yhteistyökumppaniksi oli Hongiston mukaan luontevaa siksi, että partiolaiset ovat jo valmiiksi metsästä kiinnostuneita.

METSÄTAITOKISAT syyttivät aikoinaan Hongiston kiinnostuksen metsäalaa kohtaan. Opinnäytetyösään hän palasi oman alkulahtensa äärelle tarkoituksenaan nostaa kisaperinnettä ja siinä sivussa myös metsäalaa nuoremmen polven tietoisuuteen.

– Metsänhoitoyhdistykset järjestävät jäsenilleen ja muille metsätaitokisoja. Osallistujat ovat usein aika iäkkäitä. Viime kesänä Limingan metsätaitokisoissa ei ollut yhtään nuorta mukana, kun yleensä nuorten sarjassa on ollut ainakin muutamia osallistujia. Sama haaste on varmasti monella muullakin paikkakunnalla. Metsänhoitoyhdistykset varmasti haluavat kisojen jatkuvan, Hongisto pohtii.

Hongisto painottaa, että metsäala on nyt nosteessa koko valtakunnassa, minkä vuoksi nuorten ohjautumista alalle kannattaisi tukea. Metsätaitokisat ovat tässä avainasemassa.

Toissa viikonloppuna Rantakylässä järjestettiin Hongiston aloitteesta metsätaitokilpailut, joihin osal-

listui lähes 30 Limingan partiolaista. Kisassa käytettiin metsätaitorataa, jonka Hongisto teki aiemmin Siikalakeuden metsänhoitoyhdistykselle suorittaessaan siellä opintojensa liittyvää työharjoittelua.

– Kisat menivät mukavasti ohi.

Metsäala on todella laaja ja erilaisia työtehtäviä on paljon. Jokaisella osa-alueella tarvitaan tekijöitä.

ti. Paljon saimme positiivista palautetta, Hongisto toteaa.

HONGISTON opinnäytetyöhön lukeutuvat myös hänen itse suunnittelemansa kurssit, joiden tarkoituksena on kannustaa nuoret mukaan metsätaitokisoihin.

Kurssit järjestettiin Rantakylässä kahtena eri viikonloppuna.

– Niissä käytiin läpi met-

sätaitokilpailun tehtäviä. Kisassa kortti on aina sama ja ainoastaan rata vaihtuu. Kysymykset ovat aina samat, Hongisto kertoo.

Suurin osa varsinaiseen kisapäivään osallistuneista oli 10–12-vuotiaiden Seikkailijoiden ryhmästä. Nuoret pureutuivat metsänhoitoon aikuisten opastuksella. Puuston mittaukseen ja arviointiin sekä taimikoiden ja metsien hoitoon liittyviä tehtäviä ratkoessa sai hyödyntää ainoastaan relaskooppeja, mittakeppiä ja maastotaulukoita.

– Jotkut tehtävät voivat olla lapsille aika haastavia ilman aikuisen apua, Hongisto tietää.

Opinnäytetyö jätti pysyvän jäljen alueelle, sillä nuoret ovat jatkossakin tervetulleita osallistumaan metsänhoitoyhdistyksen järjestämiin metsätaitokisoihin.

Kisoihin voidaan varata myös aikuisia, jotka kulkevat nuorimpien osallistujien tukena.

Mikäli nuorilla riittää innostusta, voidaan myös kilpailuihin valmistavia kurssseja järjestää uudelleen.

Liite 6. Artikkelit Metsänomistajat Siikalakeus -lehdessä

Nuorisso

Nuorisossa on tulevaisuutemme. Olipa kyse meistä tai tulevien metsien hoidosta niin nuorisossa on tulevaisuutemme. Mhy Siikalakeus on aina opastanut koululaisia, 4-h nuoria ja partiolaisia metsätaidoissa. Viime kesänä kilpailimme partiolaisten kanssa Limingan Rantakylän maastossa metsätaidoissa. Metsäasiantuntijamme Heli Hongisto oli laatinut radan jonka kilpailimme yhdessä läpi. Tulevana kesänä kisaamme uudelleen.

PS: Mhy Siikalakeus yhdessä Mhy Pyhä-Kalan ja Mhy Haapavesi-Kärsämäen kanssa järjestää metsätaitokisoja kesällä 2018. Sievissä 15.5., Paavolassa 5.6., ja Haapavedellä 3.7. Osallistumismaksu 10 € jäseniltä ja 20 € ei jäseniltä.

Metsänhoitoyhdistyksen omassa tiedotuslehdessä julkaistu artikkeli nuorten metsätaitokilpailusta (Salo 2018, 4)

Liite 7. Metsätaitokurssin kyselylomake

METSÄTAITOKURSSI

Arvioi, millaisena koit metsätaitokurssin. **Ympyröi** mielestäsi sopivin vaihtoehto.

5= täysin samaa mieltä, 4= samaa mieltä, 3= ei samaa eikä eri mieltä, 2= eri mieltä, 1= täysin eri mieltä

Kurssi oli mielenkiintoinen	5	4	3	2	1
Ymmärsin kurssilla opetetut asiat	5	4	3	2	1
Koin kurssilla opitut taidot hyödylliseksi	5	4	3	2	1
Kurssi vastasi odotuksiani	5	4	3	2	1
Olen tyytyväinen kurssiin	5	4	3	2	1
Voisin suositella kurssiin osallistumista kavereilleni	5	4	3	2	1
Kurssi oli mielestäni sopivan mittainen	5	4	3	2	1
Kurssi oli mielestäni sopivan vaikea	5	4	3	2	1

Kuvaa kurssia kolmella adjektiivilla: 1)
2)
3)

Kurssissa oli mukavinta:

Parannusehdotuksia kurssiin:

TAUSTATIEDOT

Ympyröi vaihtoehto.

- Ikä
 - 10-12v (seikkailijaosasto)
 - 12-15v (tarpojaosasto)
 - 15-17v (samoajaosasto)
- Sukupuoli
 - Tyttö
 - Poika
 - En halua määrittellä sukupuoltani

Liite 8. Kurssin kyselylomake metsäalan koulutuksesta

METSÄALAN KOULUTUS

1. Tiesitkö metsäalan koulutusvaihtoehtoista ennen metsätaitokurssia? Ympyröi sopivin vaihtoehto.

Kyllä, paljonkin Kyllä, jonkin verran En ollenkaan

2. Kiinnostaako metsäala sinua? Ympyröi sopivin vaihtoehto.

Kyllä, paljonkin Kyllä, jonkin verran Ei lainkaan

3. Voisitko harkita hakevasi metsäalan kouluun? Ympyröi sopivin vaihtoehto.

Kyllä En

4. Jos vastasit kyllä edelliseen kysymykseen, mikä ala sinua kiinnostaa? Voit valita yhden tai useamman vaihtoehdon ympyröimällä.

Luonto- ja ympäristöalan perustutkinto:

Ympäristönhoitaja

Luonto-ohjaaja

Luonnonvaratuottaja

Luonto- ja ympäristöneuvoja

Poronhoitaja

Metsäalan perustutkinnot:

Metsäkoneenkuljettaja

Metsäkoneasentaja

Metsäenergian tuottaja

Metsuri-metsäpalvelujen tuottaja

Korkeakoulututkinnot:

Metsätalousinsinööri, AMK

Metsänhoitaja, Yliopisto

Joku muu, mikä?
